Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-hээ гарана | № 240 (14260) | 1973 оной октябриин 11, четверг | Сэн 2 мүнгэн

...ЭДЭБХИ ҮҮСХЭЛЭЙ АШАГ ҮРЭ

...табан жэлые — дүрбэн жэл хахад соо», «Хүдэлмэ... минута бүхэнние бүтээсэ ехэтэйгээр хэрэглэхэ», «8 ... даабарине 7 часай туршада», «Хажуудамнай гээг... ...багша байха ёhогүй» гэhэн, мүн үйлэдбэрнин тү... ...тэй гаргаhан ондоошье үүсхэл хаа хаанагүй ха... ...ар дэмжэгдэжэ, олон хүнэй хабаадалгатай социа... ...рысөө дэлгэрүүлhэн байна.

...жэлэй түсэлтэ даабарине амжалтатайгаар дүүр... ...хэ оронойнгоо экономико хүгжөөлгэдэ шэнэ, го... ...алхам хэхэ гэhэн хүсэл эрмэлзэлтэйгээр ажаллажа ... промышленностимнай хүдэлмэришэд энэ зорил... ...елүүлхэ харгы замуудые бэдэрэн тодорхойлно, ар... ...мжонуудаа элирүүлэн хэрэглэнэ. Тингэжэ ямар ...нэтэ үүсхэл гаргагдажа, дали жэгүүр ургаhан мэ... ...о ойгуур дэмжэгдэн тараагдана гээшэ.

...шадай эдэбхи үүсхэл — агууехэ хүсэн, алишье ...тын эшэ үндэhэнэй нэгэн мүн. Хүдэлмэришэн ан... ...эдэбхитэ үүсхэлтэ ажалай ашаар арадаймнай ажахы ...хүгжэжэ, гүрэнэй түсэб урагшатайгаар дүүргэгдэ... юм.

...эдэхи табан жэлые болзорhоонь урид дүүргэхын тү... ...циалис мүрысөөнэй дэлгэрхэтэй хамта, шэнэ үүсхэл ...гдажа байhаар. «Найман часай даабарине долоон ча... ...туршада» гэhэн үүсхэл ЛВРЗ-гэй дизельнэ цехэй Се... ...Иванович Маковейн бригада гаргаа hэн. Ажалай эм... ...а hайжаруулха, бүтээсыень дээшэлүүлхэ, ажал ...оруулха дурадхалнуудые үйлэдбэридэ нэбтэрүүл... ...лгаяа бодото дээрэнь дүүргэнэ. Бригада ажалай ...хэ дээшэлүүлхэ табан жэлэй даабари дүүргэжэ ша...

...зэр Маковейн бригадын үүсхэл ганса завод соогоо ... харин республикын промышленна бусад предприя... ...ята дэмжэгдээ. Халаанай даабарине нэгэ часаар ...алан дүүргэхэ гэhэн мүрысөөндэ ороhон бригада, ...нуудай коллективүүд үйлэдбэриингөө арга болом... ...дые элирүүлhэнэй, ажалай сагые зүбөөр хэрэглэ... ...ашаар табан жэлэй түсэбые 4 жэл 3—6 hара соо ...хэ байhанаа мэдүүлбэ.

...бригадын үүсхэлэй дэмдэгдэжэ байха үедэ В. П. ...оферэй бригадын гэшүүд «заводой ветеранай» нэ... ...ргэдэ хүртэхын түлөө, ахалагша мастер И. Ф. Мо... ...овай участогай хүдэлмэришэд «ажалай ба нитын ...журамай коллективэй» нэрэ зэргэдэ хүртэхын тү... ...үсхэл гаргаhан байна. Эдэ үүсхэлнүүдэй удха ша... ...ын лэ ехэ. Бүхы наhаяа заводтоо зорюулха, хуби ...н түрэл коллективтээ холбохо, ажалай журам бэ... ...хэ гэhэн hайн hайхан хүсэл эрмэлзэл болоно. ...Цельгоферэй бригадын үүсхэл предприятиин дүй ...алтэй кадрнуудтай болохо хэрэгтэ нүлөө ехэтэй бай... И. Ф. Молокановай участогай коллективэй үүсхэлые ...ой 90 участок, 81 бригада дэмжээд, ажалай журам ...үүлхын түлөө оролдожо эхилээ.

...лмэришэдэй эдэбхи үүсхэлдэ түшэглэдэг, тэрэнии... ...ижэн хүгжөөдэг партийна организацинууд, ажахын ...рилэгшэд урдахи зорилгоёо амжалтатайгаар дүүр... ...хэрэгтэ коллективэйнгээ хүсэ шадал эмхидхэн зо... ...а ЛВРЗ-гэй дирекци, партком, завком шэнэ үүс... ...анхаралтайгаар хандадаг, тэрэнние хаража үзөөд, ...адаг, бусад цех, бригадануудта дэмжэхыень ду... ...даг. Тиимэhээ энэ заводто үнэтэ үүсхэлэй гаргагда... ...рынгөө предприятиhаа гадна бусад коллективүүдтэ ...абалсажа байhаниинь гайхалтай бэшэ.

...циалис мүрысөөнэй элсүүлхы, эмхидхэхы, хүмүү... ...ы үүргэнь тон ехэ. Имагтал мүрысөөнэй үедэ али ...нэтэ үүсхэл гаргагдажа, ажалай бүтээсэ дээшэлүүл... ...родукциин шанар hайжаруулха, үйлэдбэриин ашаг ...дээшэлүүлхэ тэмсэлдээ шэнэ амжалта туйлахыень ...эришэдые уряална. Социалис мүрысөөнэй, мүн ...үүсхэлнүүдэй зоригжуулхы, нүлөөлхы үүргын ...хүдэлмэришэд hайнаар ажаллахые, хамтын хэрэг... ...эдынгөө туhа нэмэри оруулхые хүсэнэ ха юм.

...эл дэмжэгшэд түрүүшүүлэй дүй дүршэлые халан ...саhаа, дабтаха арга олгохоhоо гадна, энэ мүрысөө ...саашань хүгжөөнэ, шэнэ удха шанартай болгоно гэ... ...Жэшээлхэдэ, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхын, түрүү ...дүршэл үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхын түлөө хүдэлөөн ...о Улаан-Үдын локомотивна депогой хүдэлмэришэ... ...үнда дэлгэрээ hэн. Депогой коллективүүдэй олон... ...ёдондо жэлдэ туйлаhан ажалай эгээл ехэ бүтээ... ...бан жэлэй шиидхэхы энэ жэлэй ажалай нормо бол... ...жэ шиндээд. жэлэй эхинhээ хойшо бүтээсэ ехэтэй... ...аллажа байна. Иимэ уряатай мүрысөөн В. Е. ...овой даадаг бригадын жэшээгээр прибор бүтээлгын ... дэлгэрээ.

...убликымнай үниинэй түрүү предприятиин — ком... ...ажалай нарин сэмбын фабрикын коллективэй дун... ...тэ үүсхэл гаргагдажа, дэмжэгдэжэ байдаг. Социа... ...жалай Герой Д. К. Тумуровагай, сэмбэ нэхэгшэ ...Ключниковагай, Л. Н. Королевагай үүсхэлээр та... ...элэй гурбан жэлэй даабарине 2,5 жэл соо, респуб... ...гаа 50 жэлэй ойн hайндэр болотор дүүргэхэ гэhэн ...өөн фабрикада дэлгэрhэн байгаа. Энэ мүрысөөндэ ...оhон үйлэдбэриин олон түрүүшүүл уялгануудаа ха... ...ан болзорhоо урид, хоёр жэл 2—4 hара соо дүүр... ...тухайгаа элидхээ hэн.

...ажалай эгээл ехэ бүтээсын түлөө» гэhэн уряатай мү... ...н сэмбэ нэхэгшэдэй, нооhо ээрэгшэдэй дунда та... ...элэй шиидхэхы жэлэй эхинhээ хойшо шэнэ эршэ ...йгээр дэлгэрбэ. Дүй дүршэлтэй сэмбэ нэхэгшэд ...Гриф, В. И. Бачина, В. М. Видутова болон бусад ...түрүүшүүл фабрикын мүрысэдэг Ленинэй орден... ...равинска нарин сэмбын фабрикын түрүүшүүлэй жэ... ...р олон станогуудые хангадаг болоо. Энээнэй ашаар ...нгаа бүтээсэ 3—4 дахин дээшэлүүлhэн байна. ...коллектив hаяхан шэнэ амжалта туйлаба. Ажалай ...з дээшэлүүлхэ табан жэлэй даабари болзорhоо ...аран жэлээр уридшалан дүүргэгдээ. Фабрика та... ...элэй гурбан жэлэй туршада ажалай бүтээсэ 15,2 ...тээр дээшэлүүлхэ даабаритай аад, тэрэнээ 23,2 про... ...ер дээшэлүүлээ гэхэ гү, али 1975 ондо туйлаха ...эндэ хүргэhэн байна. Байгша оной түсэбhөө гадуур ...ган метр сэмбэ бүд нэхэхэ социалис уялга болзор... ...ын лэ уридшалан дүүргэгдээ. Энэ хадаа коллективэй ...онол арга үргэнөөр хэрэглэхэ, түрүү дүй дүршэл ...ридөө нэбтэрүүлхэ, техническэ дэбжэлтэ туйлаха ... эдэбхи үүсхэл гаргаhанай ашаг үрэ гээшэ.

...лмэришэдэй эдэбхи үүсхэл хүгжөөн дэлгэрүүлхэ, ... дүй дүршэл дабтаха арга олгохо, энэ эдэбхи үүс... ...нь табан жэлэй шиидхэхы жэлые амжалтатайгаар ...эхэ, жэлэй түсэб, социалис уялгануудаа нэрэтэй ...йгөөр дүүргэхэ хэрэгтэ зорюулха гээшэ партийнэ ...зацинуудай, ажахын хүтэлбэрилэгшэдэй нангин ... болоно.

ТАРЯА ХУРЯАЛГАЯА ЭРШЭТЭ АЖАЛААР ТҮГЭСХЭЕ

ЯНГААЖАНАЙ ПОЛИ ДЭЭРЭ

РЕПОРТАЖ

АЛТАН НАМАРАЙ ерэhэниинь эндэ абаhаар ойлгогдоногүй. Юуб гэхэдэ, тойроод байhан хадануудтань гансал нарhан модод харагдана. Шад улаан набшаhатай уляаhан, алтан шара дэгэлээ хэдэрhэн хуhад эндэ харагданагүй. Зүгөөр поли дээгүүр hубарижа ябаhан «талын онгосонуудыел» харахадаа, намар сагай дэлгэр баян хэшэгтэй байhые абаhаар лэ ойлгохош.

Янгаажанай таряалан дээгүүр таба-зургаан комбайн hубарина. Баалнууд болгогдон унагаагдаhан таряае комбайнууд хомхойгоор hорожо, аяр шара шэниисэ бункер руунь гоожоно. Тооhон hуунагтан хөөрэнэ. Эндэ тэндэhээшье автомашинанууд гүйлгэлдэн ерэнэ. hолоомоной бухалнууд шатарай хюлгэ дээрэ «хүбүүдэй» hубариhандал жэрылдэн харагдана.

Улаан-Үдын аймагай «Коммунизм» колхозой главна агроном Владимир Бардымович Баймеев мүнөөдэр хэзээ хэзээнээхиhээ баяртай. Тэрэ хүхюугээр хөөрэн, таряан дээгүүр алхална:

—Энэ жэлдэ хура бороотой байжа, таряан нойтоншог. Тиибэшье hаа hаянай «тэнгэриимнай канцеляри» бидэнние ойлгоhон мэтэ, нарата үдэрнүүдые бидэндэ «эльгээбэ». Эдэ үдэрнүүдыень шадамараар хэрэглэжэ, үдэр hүнние мэдэнгүй таряагаа хуряажа байнабди. Ажахымнай 23 комбайн эбдэрэнгүй шахуу хүдэлнэ. Энэ Янгаажанай 137 гектар таряае хуряажа, дүүргэхэеэ байнабди.

Комбайнууд урматайгаар hубарин ерэнэ. Түрүүшын «СКД-5» түхэлэй комбайнда үниинэй механизатор Базар Нимаев hуунхай.

Комбайнаа зогсоохо зуураа, сагаа алмаха гэhэндэл, автомашинын жолоошонние дуудажа, бункер соохи орооhоёо гоожуулна. «Сүлөөгүйгөөр ажал хэжэ байhан хүнние hаатуулха ямар зониинь ерэбэб даа» гэhэншүүгээр бидэн тээшэ хараадхина.

Базар Нимаев —дүй дүршэлөөр баян комбайнер. Жэлhээ жэлдэ түрүү механизаторнуудай тоодо оролсоhон лэ байдаг. Мүнөө нүхэр Нимаев халаан соогоо 10—11 гектар таряа хуряажа амжана.

Главна агроном Владимир Баймеев хөөрэлдөөндэ оролсоно:

— Түрүүшээр таряа хуряалгамнай муу ябажа байгаа hэн. Таряан ехэ нойтон байгаа. Тиинhээршье эршээ абаабди. Ургаса ямар бэ гэжэ асууна гүт? Энэ Янгаажанай участогhаа гектарай 17 центнер таряа хуряан абажа байнабди.

... Базар Нимаев комбайндаа түргэхэн hуужа, таряанай баалнуудые урибхюулhээр саашалба. Хажуудамнай зогсоhон Владимир Баймеев hанаа зобонгёор hарабшалан хараад.

— Тэрэ Бальжироваймнай комбайн ябаб? Зогсошобол Эбдэрээ гээшэ гү даа?—гэбэ.

Үнэхөөрөөшье нүхэр Бальжировай комбайнай юуншьеб хуха буугаад, ябаха аргань hалаhан байба.

— Нүүдэл автомастерской ерэхэ юм hэн, — гэжэ главна агроном баруун хойшоо харана.

...Уданшьегүй Янгаажанай ташалан руу бүхээгтэй автомашина буужа ерэбэ.

— Саг соо ерэбэ даа,— гэжэ главна агроном баярлана. — Бригадир Владимир Цыренжапов ерэ ёhотой.

Улаан-Үдын аймагай «Коммунизм колхозые шефтэ абаhан Ивалгын гидромелиоративна техникумэй хүбүүд, басагад энэ ажахыда олоороо ажаллана. Мүнөөшье энэ техникумэй нүүдэл автомастерской Янгаажанай таряалан дээрэ ерэбэ ха юм.

Техникумэй лаборантнууд В. И. Филиппов Вл. Э. Гомбоев хоёр энэ автомастерскойдо ябана.

— Комбайнуудые заhабарилхаяа бидэнэр поли дээрэнь ошонобди. Жэжэ бужа заhабарилга, гагнуури тэндэнь хээд орхинобди, — гэжэ Владимир Иванович Филиппов хөөрэнэ.

Владимир Гомбоевынь моторoo хүдэлгөөд, Бальжировай комбайнай хухарhан түхеэрэлгые гагнажа эхилнэ. Тракторна бригадын бригадир Владимир Цыренжапов тамхияа бааюулан;

— Эдэ хүбүүд ехэ туhалжа байна. Комбайнай эбдэрхэлээр аяар Гэльбэрэ ошохо болохо hэмди. Харин эндэ заhабарилаад орхиходо, амар даа, — гэжэ олзуурхан хөөрэнэ.

...Янгаажанай таряалан дээгүүр «талын онгосонуудай», автомашинануудай гэрэл харанхы hүниишье яларжа байгаа hэн.

Г. ДАШАБЫЛОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Комбайнер Б-Ц. Бальжиров (зүүн гарhаа), Ивалгын ГМТ-гэй лаборант, электрогагнууршан Вл. Гомбоев, ажахын тракторна бригадын бригадир Вл. Цыренжапов, главна агроном Вл. Баймеев гэгшэд

Д. БАЛДАНОВАЙ фото.

Республикын колхоз, совхозуудта таряа хуряалгын хэр ябажа байhан тухай

1973 ОНОЙ ОКТЯБРИИН 8-най МЭДЭЭН

(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)

Аймагууд	Тарянай хадагдаhаниинь	Хуряагдажа абтаhаниинь	Гектар бүриhөө абтаhан ургаса	Намарай паар хахалалга
Кабанскын	100	74	12,7	50
Хурамхаанай	100	78	10,8	39
Хэжэнгын	99,7	80	9,0	21
Баргажанай	98	58	16,1	30
Захааминай	94	100	11,0	96
Бэшүүрэй	93	90	10,8	48
Хяагтын	93	91	12,1	67
Хойто-Байгалай	93	100	7,3	—
Прибайкалиин	92	64	13,7	50
Хорхин	92	80	10,2	45
Яруунын	90	78	6,3	12
Мухар-Шэбэрэй	83	60	12,3	56
Түнхэнэй	81	80	11,4	76
Улаан-Үдын	79	80	10,5	50
Загарайн	78	94	9,1	42
Зэдын	75	66	10,8	39
Сэлэнгын	56	71	4,8	35
Республика бүхыдөө	87	77	10,5	47

* * *

Статистическэ управлениин суглуулhан тоо мэдээн дээрэhээ харахада, республикын колхоз, совхозуудта ган гасуурта орэhон, үерэ абтажа хосорhон, хүсэд эдээшээгүй дээрэhээнь адууhа малда тэжээл болгоhониинь гаргаад байхада, бүхыдөө 441.384 гектар таряан хуряагдаха ёhотой байгаа.

Октябриин 3-най мэдээгээр тэрэнэй 331.040 гектарынь **сабшагдаад байна гэхэ гү, али бүхы таряанай 86 процентнь хүлhөө буулгагдаа**. hүүлэй найман хоног соо олонхи нютагуудта хура бороогүй байжа, 150 мянга үлүүтэй гектар таряан хадагдаа. Илангаяа Кабанскын, Хурамхаанай, Хэжэнгын аймагуудай ажахынууд hүүлэй үедэ габшагай шангаар хүдэлжэ, бүхы ургасаяа гол түлэб хадажа дүүргэбэ.

Гэхэтэй хамта Сэлэнгын, Зэдын, Загарайн, Улаан-Үдын, Мухар-Шэбэрэй аймагуудта нилээд ехэ таряаниинь ургаатаяа hууна. Жэшээнь, Сэлэнгын аймагай колхоз, совхозуудта аяар 11,2 мянган гектар таряан үшөө хадагдаадүй байhаар. Аймагай Кировэй, Тельманай, XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозууд, Сүхын совхоз бүхы таряанайнгаа хахадыеншье хадаагүй байха юм. Зэдын аймагта мүнөө баhал арба шахуу мянган гектар таряан ургаатаяа байhаар түрүүшын саhанда даруулжа, хуряахадань тон бэрхэтэй болгоо. ургасаньшье гээлтэ хоролтодо ороно. Эндэ таряа хуряалгые түрүүшын үдэрhөө уняагайруулhанай хойшолон харагдана ха юм. Республика доторнай бүхыдөө 90 гара мянган гектар таряан үшөө ойроо хүртөөгүй hууна. Хадалга, хуряалгын хүдэлмэрине эрид түргэдхэхэ саг ерээ.

Амяарлан хадагдаhан таряанай баал суглуулжа сохихо, комбайнаар сэхэ хуряаха хүдэлмэри баhал hайнаар ябуулагдана гэхын аргагүй. Бүхыдөө хадагдаhан таряанай 77 процентнь гэхэ гү, али хамта 291.369 гектар ургаса хуряагдаа. Үнөөхил Зэдын, Мухар-Шэбэрэй, Прибайкалиин, Сэлэнгын, мүн Баргажанай аймагууд хадалга хуялга хоёрой хоорондо забhар ехэ гаргана. Хадаhан баалнуудаа хуряажа абангүй удаан хэбтүүлхэдэнь таряан ехэ гээлтэдэ ороно. Жэшээнь, Баргажанай аймагай колхоз, совхозууд 10,9 мянган гектар ургаса хадаhан аад, тэрэнэйнгээ миил 6294 гектарынь хуряажа абаа. Мухар-Шэбэрэй аймагта бүхыдөө амяарлан сабшагдаhан 50,3 мянган гектар таряанайнь ороймоол 30,4 мянган гектарынь хуряагдаа.

Бүхы ажахынуудай тоогууд дээрэ хамта 3.071.910 центнер таряан ороо гэхэ гү, али хэрбээ нёдондо таряалангай гектар бүриhөө 9,3 центнер ургаса абтаhан hаа, мүнөө дунда зэргээр 10,5 центнер таряан хуряагдана. Баргажанай, Хурамхаанай, Улаан-Үдын, Хорин, Хэжэнгын, Зэдын аймагууд үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо нилээд ехэ ургаса угуулаа.

Силосто дарагдаха ургамалнуудые, хартаабха хуряалга республика дотор гол түлэб дүүрэхэ дүтэлбэ. Бүхыдөө таригдаhан 7825 гектар хартаабхын 98 процентнь малтагдаа. Гектар бүриhөө дунда зэргээр 76,6 центнер ургаса абтаба. Ивалгын ОПХ, тэрэшэлэн Кабанскын, Түнхэнэй, Баргажанай, Хяагтын аймагуудай ажахынууд гектар бүриhөө 92—138 центнер хүрэтэр хартаабха хуряана.

Тэжээлэй корнеплодууд — куузику, турнепс хуряалга үшөөл уняагайрhаар. Бүхыдөө таригдаhан 3524 гектар корнеплодуудай 2174 гектарайнь ургаса хуряагдаа. Бэшүүрэй, Захааминай, Түнхэнэй, Хяагтын аймагууд куузику ехээр таряад, тэрэнээ болзор соонь хуряажа дүүрэхэ дүтэлэнхэй. Харин Кабанскын, Улаан-Үдын, Загарайн, Яруунын аймагууд таригдаhан бүхы корнеплодуудайнгаа хахадыеншье хуряажа абаадүй байха юм.

КОМСОМОЛШУУД ЭДЭБХИТЭЙГЭЭР ХАБААДАНА

Комсомолшууд болон залуушуулай үйлэдбэридэ оруулжа байhан хубитынь горитой байhаниинь эли. Тиимэhээ тэдэнэй хэр зэргээр таряа хуряалгада хабаадалсажа байhан тушаань хараад үзэхэ ехэ шухала болоно. Жэшээлхэдэ, хүдөө ажахыда 9000-аад комсомолшууд хүдэлнэ. Эдэнэр залуушуулые ударидаха, эмхидхэхэ, түрүү зэргэдэ ябаха зон гээшэ. Энэ үүргээ хэр дүүргэнэб?

Мүнөө үеын шухала кампани, таряа хуряалгада 3000 гаран залуушуул ажаллана. Тэдэнэй 2000-дынь комсомолшууд. Тиихэдээ комсомол-залуушуулай 621 комбайново агрегадууд эмхидхэгдэнхэй юм. hүүлэй мэдээгээр тэдэнэр 48000 гектарай таряа унагаагаад, 12700 гектарыень суглуулжа, 121.722 центнер орооhо сохижо абаад байна.

Колхоз, совхозуудай комсомолой комитедүүд үдэр бүхэнэй, декада бүхэнэй социалис мүрысөөнэй дүнгүүдые гаргажа, «Сахилгаан хуудаhануудые», «Хэн мүнөө түрүүлнэб?» гэхэ мэтын ханын hонинуудые ходо гаргажа байдаг. Энэ талаараа hайн хүдэлжэ байhан Хэжэнгын аймагай Хэжэнгын Түнхэнэй аймагай «Саянский», Кабанскын аймагай Оймороой совхозуудай, Хяагтын аймагай «Дружба» колхозой комсомолой комитедүүдые онсо тэмдэглэмээр.

Залуу комбайнернууд ганса үетэн соогоо бэшэ, мүн ажахы соогоошье түрүү зэргэдэ ябана. Жэшээлхэдэ, Хэжэнгын аймагай Загаhатын совхозой комбайнер Геннадий Патраков 4059 центнер, энэл аймагай Хэжэнгын совхозой Баир Чимитдоржиев 4401 центнер, Хяагтын аймагай «Дружба» колхозой Цырен Гумпылов 3200 центнер орооhо сохиhон байха юм. Иимэ жэшээнүүд ганса нэгэн бэшэ. Тиимэhээ залуушуулай хэр ажаллажа байhаниинь элирнэ ха юм.

Яруунын аймагай «Победа» колхоздо комсомол-залуушуулай хоёр комбайново агрегат эмхидхэнхэй. Нэгэниинь долоон комбайнhаа бүридэнэ. Эдэнэр залуу коммунист Леонид Камневэй ударидалга доро таряа унагаалгада ябалсадаг юм. Харин нүгөөдэнь арбан комбайнhаа бүридэнхэй, баал суглуулалсадаг байха. Хойто жэлэй ургаса бидэнэй анхаралда мүн лэ табигдана. Тиимэhээ паар хахалалгын шухала байhаниинь эли. Республика соомнай комсомол-залуушуулай 156 тракторно агрегат эмхидхэгдэнхэй. hүүлэй үеын байдалаар тэдэнэй хүсөөр 10000 гектар газарта паар бодхоогдоо.

Нигэжэ республикымнай залуу үетэнэй эршэтэй ажал бүгэдэ арадай ажалтай нэгэдэн, энэ жэлэй хэды хүндэ хүшэршье hаань, таряа хуряалга, паар хахалалгын түсэб амжалтатайгаар дүүргэгдэхэ ёhотой.

В. ДОРЖИЕВ,
ВЛКСМ-эй обкомой инструктор.

...ПОДГОРНЫЙ К. ТАНАКАТАЙ УУЛЗАБА

...СР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ ... В. Подгорный албаргээр СССР-тэ ерээд ... Японой Премьер-Министр Какуэй Танакатай ...риин 9-дэ Кремль соо ...а. Совет-япон харилсаа хүгжөөлгэдэ хабаатай ...нууд, тэрэшэлэн ...алые hонирхуулдаг асуудалнууд хани хөөрэ...эй үедэ зүбшэгдэ...байна.

... хөөрэлдөөндэ совет ...аа — СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министрэй орлогшо Н. П. Фирюбин, Советскэ Союзhаа Японд байдаг элшэн сайд О. А. Трояновский;

Япон талаhаа — Японой гадаадын хэрэгүүдэй министр М. Охира, гадаадын хэрэгүүдэй министрэй орлогшын орлогшо К. Цуруми, Японhоо СССР-тэ байдаг элшэн сайд Е. Ниидзэки, Японой МИД-эй департаментын директор В. Овада болон бусад хабаадаа.

(ТАСС).

СОВЕТ-ЯПОН ХӨӨРЭЛДӨӨН ҮРГЭЛЖЭЛБЭ

Совет-япон хөөрэлдөөн октябриин 9-дэ Кремль соо үргэлжэлөө.

Совет талаhаа КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко, япон талаhаа: Японой Премьер-Министр К. Танака, Японой гадаадын хэрэгүүдэй министр М. Охира гэгшэд хөөрэлдөөндэ хабаадаба.

Совет-япон харилсаа хүгжөөлгын асуудалнуудаар, тэрэшэлэн уласхоорондын хэдэ хэдэн асуудалнуудаар hанал бодолнуудаа зүбшэлжэ үргэлжэлөө.

Совет талаhаа — КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретариин туhалагша А. М. Александров, япон талаhаа — МИД-эй департаментын директор В. Овада, МИД-эй секциин начальник Х. Араи гэгшэд хөөрэлдөөндэ байлсаба.

Хөөрэлдөөн үргэлжэлhөөр.

(ТАСС).

...ЁhОНОЙ ОРШОН БАЙДАЛДА

...ой Премьер-Министр ... Танака октябриин ... байлалга хэбэ.

...йлалгада СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ...үүлэгшын нэгэдэхи орлогшо К. Т. Мазуров, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшонор Н. К. Байбаков, В. Э. Дымшиц, В. А. Кириллин, В. Н. Новиков, И. Т. Новиков, З. Н. Нуриев, Л. В. Смирнов, Н. А. Тихонов, СССР-эй министрнүүд, Гүрэнэй комитедүүдэй түрүүлэгшэнэр болон бусад тушаалтад хабаадаа.

Сайлалгын үедэ Японой Премьер-Министр Какуэй Танака, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин үгэнүүдые хэлэбэ.

Какуэй Танакын, А. Н. Косыгинай хэлэhэн үгэнүүд ехэ анхаралтайгаар шагнагдаhан, альга ташалгануудаар угтагдаhан байна.

Сайлалга хани ёhоной оршон байдалда үнгэрөө.

(ТАСС).

Волгоградска, Тамбовско областьнуудай таряашадай ехэ илалта

Волгоградска областиин колхозууд, совхозууд гүрэнэй амбаарта 4130 мянган тонно гэхэ гү, али 252 миллион пүүд таряа тушаагаад байна. Энэнь арадай ажахын түсэбөөр хараалагдаhанhаа 73 миллион пүүдээр ехэ болоно. Область дотор анха түрүүшынхеэ иимэ ехэ хэмжээтэй орооhо таряан бэлэдхэгдээ. Шара будаа, гэр шүүхэ, тэжээлэй ургамалнуудые худалдан абаха түсэбүүд нилээд үлүүлэн дүүргэгдээ. Шэниисэ ба хара таряа тушааха даабари дүүргэгдээдүй байна. Гүрэндэ таряа худалдалга үргэлжэлhөөр.

* * *

Тамбовско областиин колхозууд, совхозууд Эхэ оронойнгоо амбаарта 1641 мянган тонно гэхэ гү, али 100 миллион үлүүтэй пүүд таряа тушаагаа. Энэнь арадай ажахын түсэбөөр хараалагдаhанhаа 35,8 миллион пүүдээр ехэ болоно. Областиин колхозууд, совхозууд иимэ ехэ орооhо таряа анха түрүүн гүрэндөө худалдаба. Шэниисэ, обёос, еэмэн, шара будаа, бобово ургамалнуудые худалдаха түсэбүүд үлүүлэн дүүргэгдээ. Хара таряа тушааха даабари лэ дүүргэгдээдүй байна. Гүрэндэ таряа худалдалга үргэлжэлhөөр.

(ТАСС).

Нэгэдэмэл зэбсэгтэ хүсэнүүдэй штабта баярай суглаан болобо

Полышын сэрэгүүдэй 30 жэлэй ойдо зорюулагдаhан баярай суглаан октябриин 9-дэ Варшавска договорто хабаатай гүрэнүүдэй Нэгэдэмэл зэбсэгтэ хүсэнүүдэй штабта болоо.

Алдарта ойн hайндэртэ хабаадахаяа Полышын Арадай Республикын делегациие толгойлжо Москва ерэhэн, ПНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо К. Ольшевский суглаанда байлсаба.

Варшавска договорто хабаатай гүрэнүүдэй Нэгэдэмэл зэбсэгтэ хүсэнүүдэй ахамад командалагша, Советскэ Союзай маршал И. И. Якубовский баярай суглаа нээхэдээ, hайндэрөөрнь дашарамдуулан, поляк арадые, Полышын зэбсэгтэ хүсэнүүдэй сэрэгшэдые үнэн зүрхэнhөө амаршалаа.

Нэгэдэмэл зэбсэгтэ хүсэнүүдэй штабай начальнигай орлогшо, вице-адмирал З. Студзиньский Полышын сэрэгүүдэй 30 жэлэй ой тухай элидхэл хэбэ.

К. Ольшевский баярай суглаанда хабаадагшадта амаршалгын халуун үгэнүүдые дамжуулаа.

БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ДЕПУТАДУУДАЙ АНХАРАЛДА

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй зургаадахи сессидэ ерэhэн депутадууд энэ оной октябриин 15—16-да Соведүүдэй байшангай 408, 410 комнатонууд соо бүридхэлдэ абтаха. Телефонуудынь: 31-91, 56-08.

Старейшинануудай совет, партийна бүлэгэй зүблөөн энэ оной октябриин 16-да үглөөнэй 9 часта Соведүүдэй байшангай конференц-зал соо зарлагдаха.

КПСС-эй райкомуудта

СЕМИНАР БОЛОБО

Колхоз болон совхозуудай партийна эхин организацинуудта политическэ һуралсалай шэнэ жэл һаяар эхилхэнь. Энээнтэй дашарамдуулан партиин райкомууд, ажахынуудай парткомууд бэлдэлгын ехэ хүдэлмэри ябуулжа байна.

Аймагай колхоз ба совхозуудай, промышленна предприятинуудай, эмхи зургаанууд болон һургуулинуудай партийна, комсомолой һуралсалай пропагандистнарай нэгэ үдэрэй семинар КПСС-эй Хурамхаанай райком һаяхан үнгэргэбэ. «Советскэ Союзай Коммунис парти — совет обществын хүтэлбэрилхы ба ударидахы хүсэн мүн» гэһэн элидхэл пропагандистнарай семинар дээрэ партиин райкомой секретарь **М. Д. Измалков** хэһэн байна.

Политтэгээрэлэй һуралсалай шэнэ жэлэй зорилгонууд тухай КПСС-эй райкомой секретарь **К. П. Бадмаев** семинар дээрэ хөөрэбэ. Үнгэрһэн һуралсалай жэлэй дүнгүүд, партийна зарим организацинуудта дайралдадаг дутагдалнууд тухай, тэдэнийе усадхаха арга боломжонууд тушаа, мүн һуралсалай шэнэ жэлдэ бэелүүлэгдэхэ зорилгонууд тухай элидхэлшэ пропагандистнарта тодорхойгоор хөөрэжэ үгэһэн байна.

КПСС-эй XXIV съездын батлан абаһан эб найрамдалай программые бодото хэрэг дээрэнь бэелүүлхэ талаар партиин ЦК-гай уласхоорондын ажал ябуулга тухай асуудал КПСС-эй ЦК-гай апрелиин (1973 он) Пленум дээрэ зүбшэгдөө һэн. Тус Пленумэй материалнууд политическэ гэгээрэлэй һуралсалай шэнэ жэлэй түрүүшын хэшээлнүүдтэ шудалагдаха юм. Энэ асуудалаар хэшээлнүүдые яажа үнгэргэхэ тухай методическа зүбшэлнүүдые партиин райкомой пропаганда ба агитациин таһагые даагша **М. Ж. Борхонов** пропагандистнарта үгэбэ. Политическэ һуралсалай хэшээлнүүдые үнгэргэхэдөө уран зохёолой литература, техническэ хэрэгсэлнүүд ба харуулан ойлгуулха зүйлнүүдые хэрэглэхэ тушаа политгэгээрэлэй кабинедые даагша **Д. Б. Шагдаров** хөөрэһэн байха юм.

Б. ДАРМАЕВ,
партиин Хурамхаанай райкомой эмхидхэлэй таһагые даагша.

ПРОМЫШЛЕННОСТИИН ХҮДЭЛМЭРИШЭДЭЙ БҮХЭСОЮЗНА СОЦИАЛИС МҮРЫСӨӨН

Залуу барилгашан Григорий Кондратьев Улаан-Үдын нэгэдэхи барилга-хабсаралгын управленидэ шулуушанаар хүдэлнэ. Ажахын барилгашад сооһоо Григорий оисо шалгаржа, халаанайнгаа даалгабари 150 процент дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: шулуушан Григорий Кондратьев.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

ӨӨРЫН ТҮСЭБӨӨР

Манай заводой коллектив Москвагай С. М. Кировэй нэрэмжэтэ машина бүтээлгын заводой түрүү хүдэлмэрилэгшэдэй жэшээгээр нормо-часаар ажаллаха өөрын түсэб зохёожо эхилээ.

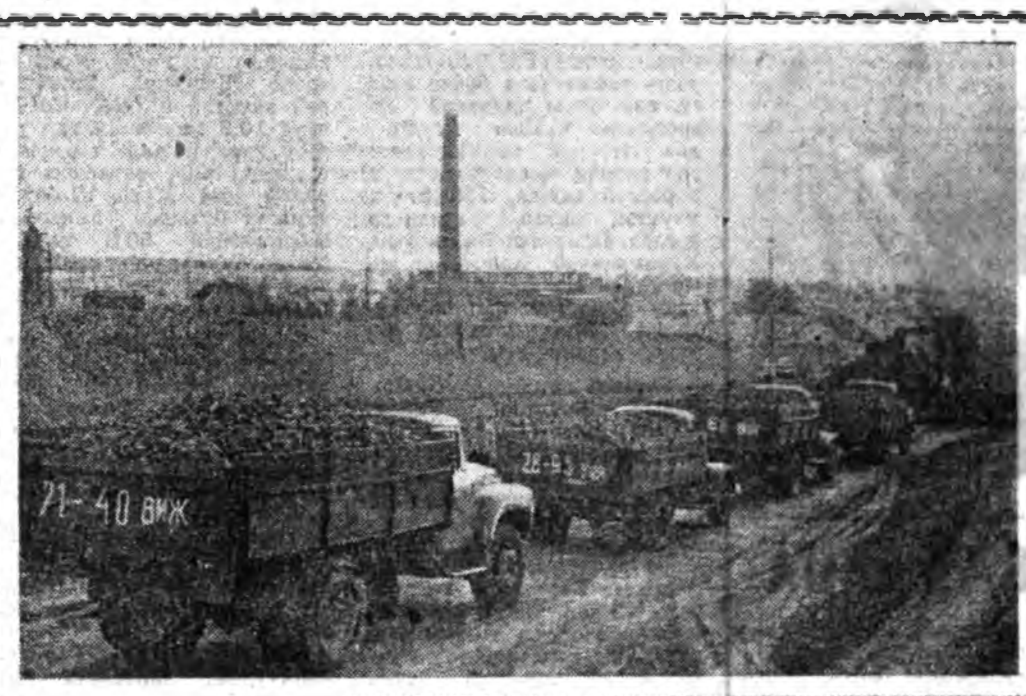
Кран бүтээлгын цехэй коллектив завод дотороо эгээл түрүүлэн энэ үүсхэл дэмжэжэ, өөрын түсэб зохёоһон юм. Цехэй олонхи хүдэлмэришэд табан жэлэй шиидхэхы жэлэй түсэбые болзорһоонь урид, ноябриин һайндэр болотор, нормо-часаар хараалагдаһан табан жэлэй даабарииые 4 жэл 6 һара соо дүүргэхэ уялга абанхай.

Коллектив урдаа табиһан зорилгоёо бэелүүлхын тула түрүү дүй дүршэл хэрэглэнэ, ажахы оньһожоруулха асуудал шиидхэнэ. Тиигэжэ тэдэнэр жэлэй үнгэрһэн юһэ һарын туршада урлан нарижуулгын 50 дурадхал үйлэдбэридэ нэбтэрүүлжэ, 20 мянган түхэригэй экономическа алмалта хээ. Мүн продукциин өөрын үнэ сэнгые 6,0 процентээр хямдаруулһан, ажалай бүтээсые нёдондо жэлэй энэ уеынхитэй сасуулхада, 11,6 процентээр дээшэлүүлһэн байна.

Хүдэлмэришэдэй дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй үрэ дүн һара бүхэндэ согсологдоно. Ямар участок, бригадын түрүүлжэ, ямар коллективэй гээгдэлдэ ябаһаниинь эли газарта бэшэгдэдэг. Владимир Ечинэй, Владислав Аникинай хүтэлбэрилдэг мастерска участогууд үйлэдбэриин графигые 10 хоногоор уридшалан дүүргэжэ ябана.

Цех заводой гол цехүүдэй дундаһаа 4 дахин түрүүлжэ гараһан, дамжуулгын Улаан тугта хүртэһэн байна. Мүн Советскэ районой промышленна предприятинуудай цехүүдэй дундаһаа түрүү һуури эзэлжэ, «1973 оной 1-дэхи, мүн 2-дохи кварталай социалис мүрысөөндэ илагша» гэһэн дамжуулгын Улаан вымпелдэ хүртэһэн юм.

Н. ДЕМИН.

Винницкэ областиин свеклошод ургаса хуряалгаяа октябриин 25 болотор дүүргэхэ, ноябриин 5 болотор тушаан абалтын пунктнуудта бүхы свеклоёо тушаажа дүүргэхэ гэһэн уялга абанхай ургаса хуряалтын үедэ эршэтэйгээр хүдэлжэ байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Бершадскын сахарай заводой поли дээрэ.

ТАСС-ай фотохроника.

ХҮДӨӨГЭЙ БАРИЛГАНУУДЫЕ САГ СООНЬ АШАГЛАЛГАДА ҮГЭХЭ

Юһэдэхи табан жэлэй гурбадахи, шиидхэхы жэлэй даабари болзорһоонь урид, декабриин 25-да дүүргэжэ, байгша он соо хараалагдаһан барилгануудайнгаа 85 процентыень эрхим гэһэн сэгнэлтэтэйгээр ашаглалгада тушааха гэһэн социалис уялга манай 173-дахи оньһожоруулагдамал нүүдэл колоннын барилгашад абаһан юм. Энэ зорилгонуудаа бодото дээрэнь бэелүүлхын тула хүдэлмэришэднай яһала оролдоно.

Дүршэл шадабаритай барилгашад байрын гэрнүүдые, кошара, фермэнүүдые саг болзор сооонь ашаглалгада тушаажа, хүдөө ажалшадай һайшаал магтаалда хүртэдэг болоо.

Жэшээлхэдэ, Михаил Иванович Смердовэй даадаг бригадын барилгашад хоёр бүлэ айлай орохо гэрые хоёр һара хахад соо бариха даабаритай юм аад, тэрэниие 10—12 үдэрөөр урид дүүргэдэг. Эдэнэр байгша оной эхиндэ 200 толгой эбэртэ малай багтаха фермэ Эрхирэгэй совхоздо барижа эхилһэн юм. Тэрэнээ зургаан һара соо бариха даабаритай аад, болзорһоонь арбан табан хоногоор уридшалан дүүргэжэ, эрхим гэһэн сэгнэлтэтэйгээр ашаглалгада тушааһан. Мүнөө эдэнэр Эрхирэгэй совхоздо хоёр айлай орохо гэр барижа байна. Энэ барилгаяа ноябриин 1-дэ дүүргэхэ уялга абанхай.

Михаил Смердовэй бригадын хүдэлмэришэд яагаад иимэ үндэр бүтээсэ туйлажа шадана хаб? Энэ асуудалда харюу үгэхэнь тиимэ бэлэн бэшэ ааб даа. Гэбэшье нэгэ хэдэн үгөөр эдэнэй дүршэл шадабари тушаа хөөрөөд туршаһуу. Михаил олон жэл барилга дээрэ хүдэлнэ. Ажал хэрэгээ һайн мэдэдэг болонхой. Барилгын хэдэн мэргэжэлтэй, одоол алтан гартай хүн юм даа. Модошо дарханай, шулуушанай мэргэжэлнүүдые һайса шудалһан. Байрын гэрнүүдэй пеэшэн баряадхиха. Юрэдөө, алишье ажал хэхэдээ эрхим шанартайгаар, богони болзор соо дүүргэдэг байха юм.

Михаил Смердов габшагай шангаар хүдэлжэ, нүхэдтөө түрүү ажалай үльгэр жэшээ харуулна бшуу. Бригададань 24 хүн хүдэлнэ. Ажалай журам эбдэһэн, муу шанартайгаар барилга хэһэн ушар эдэнэй талаһаа үзэгдэдэггүй.

Эдэнэр барилга хэхэдээ, түлбэриин аккордно-шагналай гурим хэрэглэдэг болонхой. Һайн шанартайгаар, түргэнөөр барилга хээд, үнэтэй сэнтэй материал ехээр арьбалжа шадаа һаа, эдэнэр мүнгэн шан абадаг байха юм. Энэ бригадын хүдэлмэришэд Эрхирэгэй совхоздо богони болзор соо малай фермэ барижа, һайн шанартайгаар ашаглалгада үгэһэнэйнгөө түлөө 150 түхэригэй шан абаһан. Түлбэриин аккордно-шагналай гурим хэрэглэһэнэйнгээ ашаар тус бригадын барилгашад ажал ехые бүтээнэ.

А. Н. Хромовой даадаг комплексно бригадын барилгашад мүн лэ амжалтатай һайнаар хүдэлнэ. Эдэнэр кроликуудые тэжээхэ фермэ Онохойн совхоздо барижа байна. Энэ барилгада 578 мянган түхэриг һомологдонхой. А. Н. Хромовой бригадын барилгашад энэ жэлэй эхинһээ 60 кролик тэжээхэ корпус, эдеэ буйлуулха цех, огородой эдеэ хадагалха склад бария. Энэ бүхы барилгада 240 мянган түхэриг гаргашалагдаһан юм. Тус бригадынхид ерэхэ жэлэй февраль һара соо кроликуудые тэжээхэ фермын барилга дүүргэжэ, ашаглалгада тушаахаар социалис уялга абаһан.

Манай 173-дахи оньһожоруулагдамал нүүдэл колоннодо иимэ дүршэл, шадабаритай барилгашад олон юм. Эдэнэй эдэбхи үүсхэлтэйгээр хүдэлжэ байһан дээрэһээ байрын гэрнүүд, һургуули болон соёлой байшан, кошара, фермэнүүд хараалагдаһан болзор соогоо ашаглалгада тушаагдана гэжэ хэлэлтэй. Жэшээлбэл, Прибайкалиин аймагай түб Турунтаево тосхондо, гостиницын шэнэ байшангые һаяшаг ашаглалгада тушаагаабди, 300 хүнэй һуудалтай клуб, 14 автомашинын гараж, нэгэ кошара, 16 бүлэ айлай орохо гэр, хоёр бүлэ айлай орохо 8 гэр саг болзор соогоо дүүргээ.

Жэлэй дүүрэтэр 960 үхибүүдэй һураха һургуулиин байшан, хоёр бүлэ айлай орохо хоёр гэр, 200 толгой эбэртэ малай багтаха байра ашаглалгада тушаагдаха ёһотой. Турунтаево тосхондо баригдаһан дунда һургуулиин байшангай дотор талын хүдэлмэри түлэг дундаа хэгдэжэ байна. Малай үнинэй хүдэлмэришэн М. С. Черняевагай даадаг штукатурщигуудай бригадын басагад энэ һургуулиин дотор талын хүдэлмэри хэнэ. Эдэ басагад һайн шанартайгаар ажал хэдэгээрэ колонно соогоо мэдээжэ болонхой. Тиимэһээл энэ эгээл харюусалгатай ажал М. С. Черняевагай бригадын коллективтэ даалгагдаһан юм. Мүнөө һургуулиин бүхы таһагууд штукатурдагдаад, шэрдэгдэжэ байнхай. Барилгашаднай ноябриин 5-да энэ һургуулиин байшан ашаглалгада үгэхэ гэһэн зорилго урдаа табяад, эдэбхи үүсхэлтэйгээр ажаллана. Эдэнэр үгэдөө хүрэхэ.

Манай колоннын барилгашад энэ жэлдэ 2.982 мянган түхэригэй барилга хэжэ, 17 объект ашаглалгада үгэхэ даабаритай юм. Байгша оной найма һара соо 1792 мянган түхэригтэ барилга хэжэ, 11 объект ашаглалгада үгөөд байнабди. Энэ жэлэй түсэбөөр хараалагдаһан бүхы барилгануудаа саг болзор сооонь дүүргэхэ гэжэ барилгашад хүсэ шадалаа гарган ажаллажа байна.

Ф. КЛИКУНОВ,
«Бурятцелинстрой» трестын 173-дахи колоннын начальник.

МҮРЫСӨӨН УЛАМ ҮРГЭД…

Үдын совхозой тарьялан дээрэ оробһото ургамалнуудай яһала һайн ургаса гараһан юм. Тиимэһээ совхозой дирекци, партийна, профсоюзна организацинуудай урда энэ ургаса богони саг соо, шанар һайнтайгаар хуряажа абаха гэһэн зорилго тобойсо гаража ерээ һэн.

Нэн түрүүн совхозой дирекци, партком, рабочком механизаторнуудай дунда социалис мүрысөө эмхидхэхэ тухай асуудал зүбшэн хэлсэжэ, тусхай гурим баталаа һэн. Энэнь механизаторнуудые хуряалгын үедэ моральна болон материальна талаар урмашуулха зорилготой байһаниинь эли.

Табан үдэрэй үнгэрхэдэ мүрысөөндэ илажа, нэгэдэхи һуури эзэлһэн комбайнерта дамжуулгын улаан вымпел барюулагдахаар хараалагдаа һэн.

Эгээл ехэ газарай тарья унагаагаад, гээлтэ, үрилтэгүйгөөр ургаса хуряаһан комбайнерта «Совхозой чемпион» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдожо, СССР-эй арадай ажахын туйлалтануудай выставкэдэ ошохо путёвко үгтэхэ ёһотой. Тэрэ путёвкын түлбэриие совхоз дааха юм. 450 гектарһаа бага бэшэ тарья һайн шанартайгаар хуряаһан механизаторнуудта «Совхозой эрхим комбайнер» гэһэн нэрэ зэргэ олгогдохо, үнэтэ бэлэг барюулагдаха болоно.

Эрхим үрэ дүн туйлаһан шофёрнуудта дирекциин, парткомой, рабочкомой зүгһөө баясхалан соносхогдожо, энээн тушаа «Ажалайнь дэбтэр» соо тэмдэглэл хэгдэхэ зэргэтэй. Мүн нэгэдэхи һуури эзэлэгшэдтэ 40 түхэригэй, хоёрдохидонь — 30 түхэригэй, гурбадахидань — 20 түхэригэй шан барюулагдахаар хараалагдаһан байна.

Тарья хуряалгада хүдэлжэ байһан зониие һайнаар хангаһан столовонуудай хүдэлмэрилэгшэдые урмашуулха хэмжээ ябуулганууд баһал бэелүүлэгдэхэ ёһотой байгаа. Эрхимлэһэн коллективтэ «Нийтын эдеэ хоолой предприятиин эрхим коллектив» гэһэн нэрэ зэргэ олгогдохо, үнэтэ бэлэг барюулагдаха юм.

Богони болзор соо һайн шанартайгаар тарьягаа хуряажа, нэгэдэхи һуурида гараһан отделенидэ совхозой дирекциин, парткомой, рабочкомой дамжуулгын Улаан туг барюулагдаха, отделениие эрхилэгшэ болон тракторно-тарьяан ажалай бригадые даагша Хүндэлэлэй грамотаар туд тудтаа шагнагдаад, тэдэнэй нэрэнүүд совхозой Хүндэлэлэй дэбтэр соо бэшэгдэхэ ёһотой.

Тарья хуряалгын эхилхын урда механизаторнуудай, профсоюзай, мүн тэрэшэлэн үйлэдбэриин суглаанууд заргалдажа, хүн бүхэн социалис уялга абаһан, хэн хэнтэй мүрысэн ажаллаха байһанаа элирхэйлһэн, мүн хуряалгын үедэ табигдаһан социалис мүрысөөнэй гуримуудтан, тарья хуряалгын түсэбтэй танилсаһан байгаа.

Социалис мүрысөөнэй дүнгүүдые заагдаһан болзор соонь гаргахые, тэдэниие олоной анхаралда табижа байхые профсоюзай гэшүүд Ешин-Ханда Жимбиевада, Пунсык Доржиевада, Николай Андреевтэ даалгагдаа һэн. Эдэ нүхэд үгтэһэн даабаридаа тон анхаралтайгаар хандана. Ажалай дүнгүүд болзор соогоо гаргагдаад, гоё һайханаар бэшэгдэнхэй, үлгөөтэй байдаг. Тиихэдээ мүрысөөнэй ябаса альган дээрэ мэтэ тодоор харуулагдана бшуу.

„ТАРИЛГА" ТҮЛЭГ ДУНДАА

Хонидые үрэжүүлгэ — харюусалгатай ажал

Хонишодой ажалай эгээл харюусалгатай үенүүдэй нэгэн — хонидые үрэжүүлхэ хүдэлмэри түлэг эхилбэ. Энэ ажалые богонихон болзорто һайн шанартайгаар дүүргэжэ шадабал, хонин бүриһөө хурьга абажа болоно гэжэ хонишод һайн мэдэрнэ. Манай «Мир» колхозой хонишод энэ шухала хүдэлмэриеэ үнгэрэгшэ һарын 25-да эхилбэ. Байгша ондо 13 мянган эхэ хонид үрэжүүлэгдэхэ юм. Энэ хүдэлмэридэ бидэ мэргэжэлтэд хонишодтойгоо хамта эртээнһээ бэлэдхэл хэжэ эхилдэг, бии байгаа дутуу дундануудые дары усадхахын тула зохисотой хэмжээ сагтань абадагбди.

Тобир тарган хонид түргэн ототой болодог гээшэ ааб даа. Тиимэһээ хонишод бүхэн зунай зулгы сагта харууһалжа байһан һүрэгөө бэлшээн таргалуулхын тула оролдодог. Хонидоо үрэжүүлхынгээ урда зеленко сабшажа эдюулдэг, тарьянай узуурта адуулдаг гуримтай. Үрэжүүлгын урда тээ талха тарьянай зүйл, ногоон полоомо эдиһэн хонид олооро эхирлэдэг гэжэ бидэ һайн мэдэхэ болонхойбди.

Отара бүридэ үдэрэй туршада 30—40 хонин искусственна аргаар үрэжүүлэгдэнэ. Үдэрэй туршада 770—800 хони энэ аргаар үрэжүүлжэ, «тарилгаяа» 25 үдэрэй туршада дүүргэхэ зорилготойбди.

Хонидойнгоо үүлтэр һайжаруулжа, торголиг нооһо, гадартай тарган мяха гүрэндөө ехээр тушаахын тулада оролдожо байнхайбди. Мүнөө үедэ манда үүлтэр һайтай түлгэнүүдһээ бүридхэгдэһэн 5 отара бии. Ахалагша хонишодоор дүй дүршэлтэй, даажа абаһан ажалдаа оролдосотойгоор хандадаг хүнүүд томилогдонхой. Ахалагша хонишод Георгий Улзытуев, Батожаб Батуев, Сандажап Цымбелов, Базарсада Тондоков болон бусад энэ халуун хаһада техник үрэжүүлэгшэ дээр ажаллана. Эдэ нүхэд ажалдаа һайн бэлэдхэлтэй ороод, хараалһанаа болзорһоонь урид дүүргэхээр оролдоно. Ажалай Улаан Тугай орденоор һаяхан шагнагдаһан дүй дүршэлтэй хонишон Гомбо Пансалов, хонидые искусственна аргаар үрэжүүлхэ хүдэлмэриие һайнаар эмхидхэнхэй гэжэ хэлэхэ шухала.

Ажахын зооветмэргэжэлтэд, техник үрэжүүлэгшэд отаранудаар ябажа, хонишодто туһаламжа хүргэнэ. Хараалһан ажалаа эрхим һайн шанартайгаар үнгэргэхэ гэһэн уряа доро ажахымнай хонишод ажаллажа байнхай.

Н. УЛАНОВ,
«Мир» колхозой главна зоотехник.

Зэдын аймаг.

ПРИБАЙКАЛИИН АИМАГТА

ШЭНЭ ГАЗАР ХАХАЛАГДАНА

Халзаново гэжэ нютагта «Бурводстрой» трестын оньһожоруулагдамал нүүдэл колоннын механизаторнууд 154 гектар намагтай газар хатаажа дүүргэбэ. Экскаваторщигууд Виктор Васильевич Тарасов, Василий Иванович Корнаков гэгшэд долоон километр утатай ханааб эндэ татаһан байна.

Аймгүйсэдкомой комисси «Прибайкалец» колхозой түлөөлэгшэдтэй хатаагдаһан газар ашаглалгада тушаан абаба. Хатаагдаһан газарай 78 гектарынь хахалагдаа. Мүнөө тракторист В. Гурулев сугтаа хүдэлдэг нүхэдтэеэ хахалагдаһан газараа элдүүрилжэ, хүрьһыень нягтаруулан жэгдэрүүлнэ.

Октябриин түрүүшын үдэрнүүдтэ бүхы хүдэлмэринь дүүргэгдэжэ, энэ намартаа олон жэлэй ногоон эндэ таригдахаар хараалагдана.

П. ГРИГОРЬЕВ.

ЭКОНОМИКЫН АСУУДАЛ

ҮЙЛЭДБЭРИИН АРГА БОЛОМЖОНУУДЫЕ ЗҮБӨӨР ХЭРЭГЛЭ…

Хүдөө ажахые хүгжөөлгын мүнөө үеын гол хараа шэглэл тушаа хэлэхэ болоо һаа, оронойнмнай бүхы экономикодол адли, ажахые түрүү аргаар хүтэлбэрилгын, научно-техническэ дэбжэлтые түргэдхэлгын үндэһэ һуури дээрэ үйлэдбэриие ашаг үрэ ехэтэй болгохо зорилго табигдана. Энэ хараа бодол имагтал ажалай бүтээсые дээшэлүүлһэнэй ашаар хүдөө ажахын продукци үйлэдбэрилгые ехэдхэхэ гэжэ хараалһан партиин XXIV съездын табиһан зорилгодо сүм харюусана гээшэ.

Колхоз, совхозуудта ажалай бүтээсые эрид шууд дээшэлүүлхэ, газар тарьялангай ургасые, мал ажалай ашаг шэмэ дээшэлүүлхэ, бага гаргашатайгаар ехэ үрэ дүн туйлаха зорилгын эшэ үндэһэн хадаа хүдөө ажахын үйлэдбэриие комплексноор оньһожоруулга, хими хэрэглэлгэ ба эдлүүриин газарта мелиораци үргэнөөр хэрэглэлгэ болоно.

ТАРЬЯАН алишье юумэндэ гол үүргэ дүүргэнэ. Ороһо тарья үйлэдбэрилгые хүгжөөхэ гээшэ хүдөө ажахын гол зорилго мүн. Энэ асуудалые амжалтатайгаар шиидхэлгэһээ мал ажалые саашадань хүгжөөлгэ, тэжээлэй бата бэхи бааза байгуулга сүм дулдыдана. Ороһото ургамалнуудай ургаса дээшэлүүлхэ хэрэгтэ үшөө ашаглагдаагүй байһан ехэ арга боломжонуудай бии байһаниие экономическа нэгэ зонын ажахынуудай бодото байдал өөрөө харуулна.

Тарьялангай газар һайнаар хэрэглэн, хабар таригдадаг шэнииисэһээ тэжээлэй ургамалай ургаса ехээр үгэдэг нютагуудта тарилгын талмай үргэдхэхэ, кукурузын ороһо ехээр абаха, үндэр ургаса үгэдэг шэнэ сортын үрэһэ, үтэгжүүлгэ зүбөөр, ашатай туһатайгаар хэрэглэхэ, хүдөө ажахын техникые саашадань һайжаруулһанай ашаар хүдэлмэриин болзорые хорооохо, уһалагдадаг ба хатаагдаһан газар һайнаар хэрэглэхэ — эдэ бүгэдэ ургаса дээшэлүүлхэ зарим арга боломжонууд мүн.

Хими хэрэглэлгэ — тарьялангай газарай үрэжэл дээшэлүүлхэ ехэ арга нүхэсэлэй нэгэн. Һүүлэй жэлнүүдтэ газар тарьялангай ургасые дээшэлүүлхэ талаар туйлагдаһан амжалтын хахадһаа бага бэшэнь минеральна үтэгжүүлгэ, гербицид ба химиин бусад зүйлнүүдэй аша үрэ гэжэ тодорхойлогдонхой. Владимирска областиин Суздальска районой ажахынуудта комплексно химизаци хэрэглэһэнэй ашаар һүүлэй зургаан жэлэй туршада ороһото ургамалай ургаса дунда зэргээр 9 центнерээр дээшэлһэн байха юм. Ган гасуурай болоһон 1972 ондошье тус районой колхозууд гектарай дунда зэргээр 20,1 центнер ороһо хуряагаа һэн.

Газарай хүрьһэнэй химическэ бүридэлыень хараада абалсан, минеральна үтэгжүүлгэ зүбөөр хэрэглэхэдэ аша үрэ ехээр үгэдэг гээшэ. Поли бүхэнэй хүрьһэнэй химическэ бүридэл тусхай картограмма дээрэ тодорхойлогдожо, оруулагдаха үтэгжүүлгын нормо тогтоогдохо ёһотой. Агрохимическэ лабораторинуудай тодорхойлжо үгэһэн зүбшэлэй ёһоор үтэгжүүлгэнүүдые хэрэглэхэдэ, аша үрэнь дунда зэргээр 15—20 процентээр дээшэлдэг байна.

Агротехническэ хэмжээнүүдые бүхыдэнь комплексноор: газарай хүрьһэ һайнаар элдүүрилээд, зүб севооборот хэрэглэн, эрхим сортын үрэһөөр тарилга хээд байбал, үтэгжүүлгын аша үрэеэ ехээр үгэдэг байһыень дүй дүршэл харуулна.

Кировоградска областиин Новоархангельска районой «Заря коммунизма» колхозой тарьяашад ямаршье ургамалай тарилгые эзэн ёһоор, һайн шанартайгаар дүүргэдэг юм. Эндэ севооборот нягта наринаар сахигдадаг, гансал 1-дэхи классай сортовой үрэһөөр тарилга хэдэг. Гектар бүридэ 5—6 тонно нат шэбхэ оруулдаг, тарилгын бүхы хүдэлмэриие һайн шанартайгаар хэжэ, ургасаяа саг болзор сооонь хэдэг юм. Үрэ дүнгынь ехэ һайн: колхоз гурба хахад мянган гектар тарьянайнгаа гектар бүриһөө 50-һаа доошо бэшэ центнер, 550 гектар кукурузаһаа гектарай 100-һаа дээшэ центнер ороһо хуряадаг байна. Иимэ үндэр баян ургаса хадаа мүн колхоздо трактор, комбайн, хүдөө ажахын бусад техникэ ашаг ехэтэйгээр хэрэглэхэ ябадалтай нягта холбоотой.

Энэ колхозой механизаторнууд ороһото ургамал поточно аргаар хуряаха дүршэл үргэнөөр хэрэглэнэ. Машина, техникэдэ һайн харууһа хээд, зүбөөр, гамтайгаар ашаглахада, поли дээрэ ажалай бүтээсые эрид дээшэлүүлхэ арга олгоно. Мастер-наладчигууд ба слесарьнүүдһээ бүридэһэн тусхай звено хамаг машинануудта техническэ харууһа хэнэ. Техническэ харууһые энэ шэнэ гуримаар эмхидхэһэнэй ашаар механизаторнуудай ажалай бүтээсые дээшэлүүлгэдэ, полевой хүдэлмэриие богони болзорто дүүргэхэ, техникэ заһабарилгада хэгдэдэг гаргаша бага болгохо хэрэгтэ ехээр нүлөөлөө.

Ажалай эмхидхэл ба түлөөһэнэй шэнэ гурим механизаторнуудай ажалай бүтээсые дээшэлүүлгэдэ ехэ үүргэ дүүргэнэ. Краснодарай хизаарай, Ростовой, Волгоградай областьнуудай ажахынуудта оньһожоруулагдаһан звенонууд эмхидхэгдэжэ, шан үгэлгэтэй ажалай түлөөһэнэй тусхай гурим тогтоогдонхой. Энэ гуримаар механизаторнуудай звенодо ямар нэгэ ургамал амяараа бэшэ, харин бүхы тарилгын севооборот, хамаг техникэ сүм даалгагдана. Звено бүхэндэ бүхэли жэлэй наряад үгтэнэ. Тэрээн соонь тарилгынь талмай, абтаха ургасын хэмжээн, үйлэдбэрилэгдэхэ бүхы продукцинь мүнгэн дээрэ хараалагдана.

Механизаторнуудай хэһэн ажалай эсэсэй сэгнэлтэ хүдөө ажахын хүдэлмэриин сезоной дүүрэһэн хойно, продукциин өөрын үнын тодорхойлогдоһоной һүүлээр гаргагдадаг байха юм. Энэ гуримаар ажаллаһан механизаторнууд полевой бүхы хүдэлмэриие түргөөр, һайн шанартайгаар хэхые, хамаг гаргашыень бага болгохые оролдоно.

Хүдөө ажахын үйлэдбэриие ашаг үрэ ехэтэй болгохо хэрэг мелиораци үргэнөөр ябуулха программатай нягта холбоотой. Һүүлэй долоон жэлэй туршада орон доторнай 7 миллионһоо дээшэ гектар газарта мелиораци хэгдээ. Украинын урда зүгтэ Каховско, Хойто Крымэй уһалууриин системэнүүд баригдана. Хойто Кавказда, Волго шадар уһалагдадаг газарай талмай ехээр үргэдхэгдэхэнь. РСФСР-эй, Белоруссиин, Балтика шадарай, Сибирийн хара хүрьһэтэй бэшэ зонодо намаг газар хатааха хүдэлмэри е… дэнэ. Белорусси, Литва, Россин Ф… олон областьнуудт… лексно мелиораци… ашаар ороһото … ургаса 1,5—2 дахи… һэн байна.

ХҮДӨӨ АЖАХЫ… мэрилэгшэд нүгөөд… хала һалбари — мал… продукци үйлэдбэри… шэлүүлхэ талаар б… арга боломжоёо … байна. Мал ажалай… ци үйлэдбэрилгэ д… хэ ба бэлэдхэхын т… оной IV кварталай… оной түрүүшын х… хэсоюзна социалис… нэй дүн гарга… КПСС-эй ЦК-гай, … Министрнүүдэй … ВЦСПС-эй ба … ЦК-гай тогтоол … ажалай ба хүдөө … бүхы хүдэлмэри… шэн зоригто ажал… сэгнэлтэ үгтэнхэй… сөөндэ илажа гара… на ба автономито … кануud, хизаар б… ластьнууд да… улаан туг болож… шанда хүртэһэн г… Хэнэйшье мэдэһ…

ДЕПУТАДАЙ БУЛАН

ИИГЭЖЭ АЖАҺУУХЫЕМНАЙ ЮРӨӨҺЭН ЮМ

СССР-эй Верховно Соведэй депутат, Гааргын совхозой ахалагша хонишон Ц. А. БАДМАЕВА хөөрэнэ

...РДАНЬ БАРГАЖАН ...баяшуул: Бархандa—...еев, Ятанганов, Сунда-... Дэрээндэ — Паасьын Ба-... Гааргада — Эрэнцэйн ... болон бусад нютаг бү-... ээдэн азарга адуутай, ... мяха, тоһо, гурил ... тусхай магазин-... байһан. Эдэнэр нюта-... арад зоной дунда ... наймаа хэхэнь бага-... Бодайбо, Эрхүү, Дээдэ ... Ципикан хүрэжэ, хон-... наймаа хэжэ үгытэй-... мэхэлдэг болоһон ...

...най элинсэг хулинса-... һүүлдэ эжы, абанар-... эрхэртэ хүлһэншэд бо-... доромжолуулдаг бай-... гэжэ бидэнэр мэдэнэбди. ...мүнөө Баргажан нюта... ямар болооб?

...Баргажан, Баргажан. Энэ ...те байгаали ямар һай-... гоёор шэмэглээб даа. ...гэй шүдэнүүдтэл адли ...үндэр уула хадаар ...гдэнхэй, аяма ха-... зунай сагта саһан мал-... мундаргануудүрэжэл-... дайдаар олон яһ-... сэг набша, алтан та-... бадхажа байхал! Ха-... хүйтэн аршаан була-... мнай хүрэбэл, хододоо ...байдаг, ажалладаг һаа, ... гэжэ һанахат. Ар-... булагуудаймнай эгээл ...нь 70 градуста хү-... хүйтэниинь мүнхэдөө ... байдаг газарнуудаар ... юм.

...хэй дээрэ мэдээжэ бо-... баргажанай булган, ...н, ондатра, омоли, ха-... һэлбэрһэн гэхэ мэтэ ... һайхан Байгал да-... Баргажан, Онёо гол-... элбэг юм. Тиихэдэ ...нэтэ нарһаар бүр-... һэн ой тужадамнай һа-... алирһан, мойһон болон ... жэмэс барагдашагүйл. ...бүгэдөөрөө бахархадаг, ...шадаг гээшэбди. Зүгөөр ...жан толой хада хабса-... хэды ехэ нөөсэ баялиг ...гээшэб! Энэ баялигнай ...гүйсэд шэнжэлэгдээгүй ...

...ргажан голые зол жар-... олоһон, ажалша бэрхэ, ...д шэмэглэдэг юм. Энэ ... Совет засагай аша үрэ ...гэжэ бидэнэр мүн лэ ...догобди.

...ууехэ Ленинэй сэсэн ... һургаал Байгал да-... дээгүүр, Баргажан го-... баранай туяа мэтээр ба-... тараа. Нүүдэл та-... байдалтай байһан эн-... зоной адууһа мал ашаг ... багатай, үбэл зунгүй ... эрри дахажа, голой эрь-... барадаг байһан гэхэ. Га-... тармалан гэхэдэ, юун ...нааб даа? Үргүүлһэн ган-... ...рын модон анзаһан хоо-... юун бүтээгдэшэхэ һэм, ...суурһаа ялгаад арша ... бэлэй.

...рин мүнөө... Агууехэ ... Улаан тугые дээрэ ... гараһанай ашаар, ...унис партиин бата хү-... рэр, аха анда орэд ... халуун туһаламжаар ...тамнай айхабтар ехэ ...ита туйлагдаһан, үргэн ..., Баян-Гол, Бархан, ...хаан, Аргата, Дэрээн ... бусад нютаг нуганууд ... жаргал заяагдаа бэ-...

...тын ажал байгуулха ...н үе сагуудта арад зо-... дундаһаа ухаансар ..., хатуу зоригтой хү-... олоороо урган гараа. ...эр лэ Ленинэй уряагай түрүүшын большевигүүд, хорёод, гушаад онуудай комсомолшууд, дайнай гал соо шэрээгдэһэн аха нүхэднай байха юм. Республика соогоо мэдээжэ болоһон Баян-Голой большевик Буда Сангадин, Бархانай Бадма Мангутов, Хурамхаанай Мунхо Будаин болон бусад түрүү нүхэдэй нэрэ суутай, тэдэнэй хэһэн хэрэг. бүтээһэн ажал бидэнэй дунда хүндэтэй.

Байгал далайн хойморто
Баян колхоз тодорно...

гэһэн дуун мүнөө үеын Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой хүгжэлтэдэ зорюулагданхай гэхэдэ, алдуу болохогүй бшуу. Нээрээшье, хабар зундаа мойһон соо умбажа байдаг Бархан уулын хормойдо түбхинэһэн Ленинэй нэрэмжэтэ колхозые анха түрүүлэн байгуулалсаһан Б. М. Мангутов иигэжэ хөөрэдэг һэн:

— 1928 оной октябрь һарада түрүүшынхеэ хамтын ажалтай болоод байхадамнай, олон бэрхэшээлнүүд тохёолдогшо һэн. Тиихэдэ бидэнэр ойройдоо 500 үхэртэй, 100-гаад моритой, 200 толгой хонин ямаатай байгаабди. Техникэ гэхэдэ, гар хажуур хадуур хоёр һэн. Харин мүнөө хайшаашье хара — трактор, машинанууд. Нимэл гоё, һайхан саг аяар энэ холын Бархан үндэр уулын хормойдо хүрэжэ ерэхэ юм гэжэ тэрэ үедэ бидэнэр зүүдэндээшье үзөөгүй байгаабди.

Тэрэл жэлдэ тус ажахын таряашад хэзээ хэзээнэйхиһээ оролдосотой һайнаар хүдэлжэ, колхоз гүрэндэ таряа тушааха түсэбөө гурбан жэлээр уридшалан дүүргэһэн байна.

Баян-Гол нютаг. 1927 оной август һарада эндэ «Арбижал» гэжэ нэрэтэй түрүүшын коммуна байгуулагдажа, большевик Буда Сангадин тус коммуные ударидалан байха. Тиихэдэ ойройдоо 18 бүлэ коммунын гэшүүд болоһон юм. Мүнөө эндэмнай Карл Марксын нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артель түбхинэнхэй, бусад ажахынуудтал адли түсэбтэ табан жэлэй гурбадахи шиидхэхы жэлэй түсэбүүдые амжалтатайгаар бэелүүлэлсэжэ ябана.

Он жэлнүүдэй ошохо тума ажахымнай хүгжэлтэ улам дэлбэржэ, колхозой гэшүүд. совхозой хүдэлмэришэд баян дэлгэр байдалтай болоно, нийтымнай баялиг — һүрэг мал тала нютагуудай тунга ногоон дээрэ хушууран бэлшэнэ. Янгинама хүйтэн үбэлэйшье сагуудта ядабаригүй хүрэхэ үбһэ тэжээл ажахы бүхэн суглуулжа, газаагаа орууланхай байхыень харахада урматай агша.

Хэнэйшье мэдэһээр, ажахын түрүүшүүл өөрынгөө туйлаһан амжалтаар олоной дунда суурхажа, түрэл партиин, правительствынгаа зүгһөө урмашуулагдадаг гэжэ мэдээжэ ха юм. Жэшээ болгон, 1936 ониие абаад үзээ. Тэрэ жэлэй январь һарада манай Баргажан голһоо Бурят-Монголой АССР-эй түлөөлэгшэдтэй суг делегат болоожо Бархан нютагһаа түрүү һаалишан И. Д. Чойнжурова Москва ошолсоо һэн. Эгэшэ нүхэрнай тэндэһээ бусажа ерэхэдээ, «Хүндэлэлэй Тэмдэг» ордентой, колхоздоо нэгэ ашаанай машина бэлэгтэй ерэһэн, нүгөөдүүлынь — колхозой хэдэн түрүүшүүл ВСХВ-дэ хабаадалсаһан юм.

1948 он. Дайсанаа даража, даагаяа һүүлдэжэ, нютагнугаяа бусажа ерэһэн аханар, эсэгэнэрнай ажахыдаа ерэмсээрээ нийтын хэрэгтэ хамсыгаа шуужа оролсоо һааб даа. Хэдэн жэлэй туршада ган гасуур болобошье, 1948 оной намар хоёр Хүнтэйн нюрган дээрэ хэзээдэшье дуулдаагүй баян ургаса гараа һэн. Тэрэ жэлдэл таряашадай ажалые тэмдэглэн, 12 хүндэ Социалис Ажалай Геройн үндэр нэрэ зэргэ олгогдоо юм.

Һүүлэй үедэ Социалис Ажалай үшөө хоёр Геройтой болоһон байнабди. Тоонто нютагтаа суурхаһан ажалайнгаа эдэ баатарнуудай баян дүй дүршэлые халан абаһан залуушуул Баргажан голой колхоз, совхозуудта олон. Тиихэдэ СССР-эй, РСФСР-эй арадай артистнууд Г. Ц. Цыдынжапов, Б. М. Балдаков, Ч. Г. Шанюшкина, урдань СССР-эй Верховно Соведэй депутадаар дэбжүүлэгдэһэн, Баян-Гол нютагай түрүү һаалишан С. О. Бальжинова, мүн республикын элүүрые хамгаалгын министр ябаһан В. Р. Боянова, врачнар — аха дүү Эрдэни, Шираб Раднаевтан, эрдэмэй доктор, кандидадуудые нэрлэхэ болоо һаа, баһал олон болохо.

Нёдондо ССР Союзай байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойдо зорюулагдан дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ оролсоһон хоёр аймагаймнай ажалшад горитой амжалта туйлажа, Эхэ орондоо өөһэдынгөө бэлэг барһа һэн. Тэдэнэй эрхимэй эрхимүүд — Баргажанай леспромхозой, Хурамхаанай оньһожоруулагдумал 1010-дахи нүүдэл колоннын коллективүүд алдарта ойн тэмдэгтэ хүртөө бэлэй. Тиихэдэ Дэрээнэй, Баргажанай совхозууд, Уланай колхоз һү һааляа дээшэлүүлжэ, гүрэндэ худалдалгаар колхоз, совхозуудай дунда 1972 ондо дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлжэ, республикын хүндэлэлэй самбарта бэшэгдэһэн байха юм. 1973 он габшагай ажалай жэл болоһон хадаа түрүүшүүлэймнай тоое бүри олошоруулхань дамжаггүй.

Юрын малшад ябаһан маанадые дээдэ засаг түрэдөө түлөөлэгшэ болгожо, этигэл найдабари үзүүлһэндэнь халуун зүрхэнэй баярые нютагайхидтаа би хүргэдэгби. Тиин Эхэ оронойнгоо улам һалбаржа, хүн зоной бүри баян дэлгэр байдалтай болохын тула депутадайнгаа уялга һайнаар дүүргэхые оролдожо ябагдана.

БурАССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ зорюулан, шэнэ уялга абахадаа, 100 эхэ хонинһоо 123 хурьга абаха уялга абааб. Тэрэнээ 131 толгойдо хүргэһэн байнаб. Нёдондо 100 һаа 123 хурьга абажа, тэдэнээ эхэһээнь һалгаажа, ондоо отарада үгэхэдөө, тус бүриинь шэгнүүрые 23,5 килограммтайгаар тушаагааб.

Түсэбтэ юһэдэхи табан жэлэй шиидхэхы гурбадахи жэл — 1973 он манай Баргажан голой хонишодто хэзээ хэзээнэйхиһээ харюусалга ехэтэй жэл байхань гэжэ бидэнэр ойлгонобди. Юуб гэхэдэ, энэ жэлдэ бидэнэр түрүүшынхеэ малшадай бүхэсоюзна мүрысөөндэ бүгэдөөрөө оролсобо ха юмди. Эхэ орон доторoo дэлгэрһэн энэ ехэ мүрысөөндэ амжалта туйлаха, хэр угһаа хойшо хони үсхэбэрилдэг мэргэжэл шадабаряа харуулха гээшэ маанадай нангин уялга.

Ойн баярай жэлдэ дээшэлүүлэгдэһэн уялга абаһан хонишоднай «мүнөөдэр үсэгэлдэрэйхиһөө һайнаар, үглөөдэр мүнөөдэрэйхиһөө һайнаар» ажаллаха гэһэн Л. И. Брежневэй хэлэһэн уряа доро ажаллажа, хэлэһэндээ заатагүй хүрэхэ байха гэжэ этигэнэб.

Айл бүхэндэ—газетэ, журнал

ЭДЭБХИТЭД

Газетэ, журналнуудай хүнэй ажабайдалда сэгнэшэгүй үүргэ дүүргэдэг байһаниинь бултанда мэдээжэ. Тиимэл хадань хүн бүхэн жэл бүри газетэ, — журналнуудые олоор захижа, саг үргэлжэ уншажа байхые хүсэдэг юм.

Һүүлэй жэлнүүдтэ манай Утаата нютагта газетэ, журналнуудые абадаггүй айл олдохоёо болинхой. Байгша ондо нютагаархимнай хамта 1050 хэһэг газетэ, журнал абана. Тэдэнэй дундаһаа олонхи хүнүүд түрэл хэлэн дээрэ хэблэгдэдэг «Буряад үнэн» газетэеэ, «Байгал» журналаа уншаха дуратай байдаг. Мүнөө наютагаархимнай 125 хэһэг «Буряад үнэн», 70 хэһэг «Байгал» журнал абанад.

Хэблэл тараaха хэрэгтэ Утаатын хэлхеэ холбооной отделениин начальник Александра Гундуева жэл бүри эдэбхи үүсхэлтэйгээр хабаадалсажа. хүдөөгэй ажалшадай дунда газетэ, журналнуудые олоор тараажа шададаг байха юм. Эдэ үдэрнүүдтэ нүхэр Гундуева нютагаархинайнгаа дунда ерэхэ 1974 оной газетэ, журналнуудые тараажа байна. Мүнөө дээрээ хамта 400 хэһэг газетэ, журнал тараагдаад байна.

— Нютагтамнай найман жэлэй һургуули нээгдэжэ, багшанар болон һурагшад олошороо — гэээд Александра Гундуева хөөрэнэ. Ерэхэ жэлдэ захигшаднай байгша онойхиһоо һураггүй олон байха. Тэдэнэй эрилтэшье ехэ. Зарим журналнуудта захил абалгын хизаарлагдаашье һаа, уншагшадай эрилтэ хангажа, хэблэл тараaха талаар үгтэһэн даабарияа дүүргэхэ арга боломжотойбди гэжэ һанагдана.

Хэблэл тараaха хэрэгтэ Далахайн совхозой партийна организациин секретарь Бальжан Доржиевич Балданов. почтальон Цыбикжап Доржиевич Бальжанов болон бусад нүхэд эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Нүхэр Балданов совхозойнгоо холын фермэ, гүүртэнүүд дээгүүр ябажа, малшадай дунда 300 гаран хэһэг газетэ, журналда захил абаа.

— Нютагаймнай коммунист бүхэн түбэй «Правда» газетэдэ, мүн партийна журналда захил хэнэ. Малшан бүхэн «Буряад үнэн» газетэ абаха дуратай байна, — гэжэ парторг Балданов урматайгаар хэлэнэ.

Хэблэл захилгада совхозой хүтэлбэрилэгшэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, багшанар һайн жэшээ харуулдаг. Жэшээнь, совхозой парторг нүхэр Балданов нютагаархинайнгаа дунда хэблэл тараахынгаа хажуугаар өөрөө 18 хэһэг газетэ, журналда захил хээ. Тиихэдэ совхозой директор В. Л. Хартаев—14, ветеринарна врач Б. Бадмаев —8, амбааршан Л. Дармаев—10, механизаторнууд Н. Гонгоров —13, С. Шойдоков—10, малшан Ж. Цыденов—10, Вл. Бадмаев—8, адуушан Л. Будаев—8 хэһэг газетэ, журнал захинхай.

Хүдөөгэй хүн зоной дунда ерэхэ жэлэй газетэ, журналнуудые тараалга үргэлжэлһөөр.

Ф. ЦЫДЕНЖАПОВ.
Захааминай аймаг.

МОДОШОДОЙ ГАЗЕТЭ

«Лесная промышленность» — манай ороной профсоюзай болон һалбариин үнинэй газетэнүүдэй нэгэн болоно. Модо бэлэдхэгшэд ба модо таригшад, саарһа болон мебель бүтээгшэд, модо урадхуулагшад, хүдэлмэришэд, инженернүүд, технигүүд, алба хаагшад — ой модоной ажахын гурбан миллионһоо үлүү хүдэлмэрилэгшэд жэлһээ жэлдэ, бараһаа һарада тэрэнэй номер бүхэниие уншажа байдаг болонхой.

Энэ газетэ мүнөө 340 мянга гаран хэһэгээр тарана. Ганса Москвада бэшэ, мүн манай ороной бусад зургаан городто — Львовто, Свердловскдо, Новосибирскдэ, Хабаровскда, Эрхүүдэ, Красноярскда тэрэ хэблэгдэнэ. Ушар иимэһээ модо бэлэдхэлгын, болбосоруулгын, саарһа хэдэг предприятинуудай гол районуудай уншагшад түбэй областьнуудай захигшадтай нэгэл үдэр газетэеэ абадаг байна.

КПСС-эй XXIV съездын табиһан зорилгонуудые бэелүүлхэ хэрэгтэ ой модоной индустриин, целлюлозо-саарһанай промышленностиин, ой модоной ажахын хүдэлмэрилэгшэдые элсүүлхэ талаар газетэ ехэ ажал ябуулжа байдаг юм. Олон мянган уншагшадтаа, хүдэлмэришэн бэшэгшэд болон штатнабэшэ корреспондентнүүдтэе түшэглэн, «Лесная промышленность» газетэ совет хүнүүдэй — юһэдэхи табан жэлэй баатарнуудай габшагай ажал хэрэгые уран гоёор зураглан харуулхые хүсэнэ. Үйлэдбэри саашадань нарижуулха, тэрэнэй ашаг үрыень ехэ болгохо, научно-техническэ дэбжэлтын ашаар ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, ажахы доторхи арга боломжонуудые гүйсэд һайнаар хэрэглэхэ хэрэгтэ мүрысэдэг коллективүүдэй эрмэлзэл, оролдолгые газетэ элсүүлдэг байна. Үүсхэлшэд болон новаторнуудай ажал хэрэг гүнзэгы удхатайгаар харуулха, эрхим предприяти, цех, бригада ба участогуудай түрүү дүй дүршэл ондоо предприятинуудта нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлхэ, түүхэй эд болон материал гамтайгаар гаргашалха асуудалнууд газетын хуудаһануудта ёһото һууриая эзэлдэг гээшэ. Ой модоной ажахыда хабаатай бүхы һалбаринуудай хүдэлмэрилэгшэд энэ газетэ дээрэ хэрэгтэй юумэеэ олодог болонхой.

Профсоюзай хүдэлмэрилэгшэд болон эдэбхитэдэй, үйлэдбэриин түрүү хүнүүдэй материалнууд соо социалис мүрысөөнэй хүгжэлтын шэнэ шата, ажалшадай эдэбхи үүсхэл хүгжөөхэ, тэдэниие хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ мүрысөөнэй үүргэ дээшэлүүлхэ асуудалнуудые газетэ харуулдаг байна. Коллективүүдтэ ажалай ба үйлэдбэриин журам бэхижүүлхэ, хүдэлмэришэнэй нэрэ хүндые дээшэлүүлхэ асуудалнуудаар статья, корреспонденцинүүд толилогдожо байдаг.

Манай хүдэлмэришэн ангиин һуудал байдал ба соёл культура тухай, клубуудай ажал ябуулга, ой модоной хүдэлмэрилэгшэдые худалдаа наймаанай, медицинын талаар хангалга тухай янза бүриин материалнуудые газетэ толилдог юм.

Юридическэ зүбшэлнүүд саг үргэлжэ толилогдожо байдаг. Хүдэлмэришэдэй бэшэһэн материалнуудые олоор толилжо байха зорилготойгоор «Хүдэлмэришэдэй бэшэгүүд» гэһэн тусхай хуудаһануудые редакци гаргадаг юм.

Уран һайханай литературын шэнэ зохёолнуудые — рассказ ба туужануудые, шүлэг болон түүхын баримтата материалнуудые «Лесная промышленность» газетэдэ уншагшад олодог гээшэ. Фельетонууд, очеркнууд, «Эхэнэрнүүдэй хуудаһанууд», «Елочка» гэжэ үхибүүдэй, «Корчевка» гэжэ уншагшадай бэшэгүүдээр бүтээгдэһэн булангууд, «XX зуун жэл — наука ба техникэ», «Панорама», бусад тусхай хуудаһанууд газетэдэ толилогдодог байна. Мүн «Байгаали ба хүн», «Физкультура ба спорт», «Загаһашанай булан», «Амаржа һууxадаа» гэхэ мэтын гаршагуудтай материалнууд хэблэгдэдэг юм.

Газетын материалнуудые һонирхолтой, олондо ойлгосотой болгохо, уншагшадай газетэнээнь хүлеэдэг юумые уран гоёор зураглан бэшэхэ, ой модоной хүдэлмэрилэгшэдэй ажалда ёһотоор туһалха, хүдэлмэрилэгшэ бүхэнэй ажал болон ажабайдалда үнэн туһалагша ба хани нүхэрынь байха, ажалшан бүхэнэй үзэл сурталай болон соёлой хүгжэлтэдэ эдэбхитэйгээр нүлөөлхэ гэхэ мэтэ зорилгонуудые «Лесная промышленность» газетын редакци урдаа табина. Газетын жэлэй сэн 4 түхэриг 68 мүнгэ, зургаа һарын — 2 түхэриг 34 мүнгэн.

БАЯРТАЙ, АЛТАН НАМАР!

Ташха ондоо үзэгдэлнүүд. Эдэнь октябрь һарын гол шэнжэ болоно гээшэ ха. Юуб гэхэдэ, энэ үеэр Арктикада үбэл боложо захална, дулаанай оронуудта намар һаял эхилнэ, харин дундуур уларилтай нютагуудта намар түлэг дундаа.

Ой соо хүйтэбэр, зэнхэ гэр болоно. Набшаһадай унахадань, ерэхэ хабар болотор тэндэ амигүй байдал тохёолдоһон мэтээр һанагдана. Теэд үнэндөө, тиимэшье бэшэ даа. Обоо хүбөө мүшэр дороһоо заряагай хадхуурнуудшье харагдажа болохо. Аюулгүй гэжэ мэдэмсээрээ, хадхуур хуягтай энэ амитан унаһан набшаһад тээшэ бүмбэргэн ошоод, тэдээн дээгүүр хүльбэржэ захалдаг. Юун болооб? Физзарядка хэнэ гээшэ гү? Үгы ааб даа, заряа гээшэмнай иигэжэ үбэлэйнгөө эшээе дулаалха барилгын материал хадхуурнуудтаа аһаан суглуулдаг шуу.

Ноохоёо гуужажа үрдиһэн сагаан шандагад набшаһадай унахада, дурагүй юм. Тэдэ ойһоо гаража, боролжо бургааһан соо, ойн захада гү, али хуурай намагай дунда байрладаг. Хэрбээ шандагад сагаан дэгэлээ хабартаа оройтожо һэлгэдэг һаа, мүнөөшье баһал ойлгомторгүй, үбэлэйнгөө хубсаһа сагһаа урид үмдэжэрхёод, аяар километр зайһаа сайбаганан харагдажа болохо.

Саб, жалтануудай шиигтэйшэг шэдхэ тэрэнги соогуур үнэгыешье сошоожо болохоор байна. Үнэгэд мүнөө түлэг гуужажа байнхай. Шандаганһаа үсөөн дайсадтай болобошье, мэхээе гаргажа, харагдахаар бэшэ — бүтүү бүглүү газарта үдэртөө һуудаг юм.

Октябриин һүүл багта һолонго, үен, булган ба бусад үнэтэ арһатай амитадай намарайнь гуужалга дүүрэдэг. Залуу булганууд тайга соогуур жэрхын байра бэдэрдэг, суглуулһан һамарыень эди жэрхидэг. Хорь гэжэ һолонгын түхэлэй амитанай гүлгэдынь үшөөл бэе хүсөөгүй байжа, намартаа эхэтэеэ хамта нэгэ уургай соо байрладаг. Тиигэбэшье гансаараа агнуурида гаража захалдаг юм.

Ондатра мүльһэн дорохи байраяа бэлдэнэ. Харин тэрэнэй «хүршэнэртэ» — норко халюун хоёрто — эгээл гоё саг ерэнэ: баха, загаһан гэхэ мэтые барихадань зохид болоно. Бишыхан холборхой загаһадай нуур соогуур хорохо гэжэ оролдодог байхадань, харин томонуудынь ногоон сээл соо байрладаг. Сазан, алгана, тээли гэхэ мэтэнүүд гүнзэгы нүхэ руу орошодог.

Шононууд октябрьда долоо-арбаадаараа хамтараад, эшээнһээ холуур хэсэдэг.

Бук, дуб модод соогуур бодон гахайнууд байрладаг. Хүйтэн болохоһоо урид таргалжа абахые оролдодог. Энэ үеэр хандагайн орооон дүүрэдэг. Хандагайн бишыхан тугалнууд эхэдээ бусадаг. Тиин һүрэг бүлэнүүд боложо сутлараад, шэнэһэн ба шэлбээһэтэ мододой мүшэр һалаануудаар хоол хэдэг байна. Мүн уляаһан, нарһан, рябина, үшөөһэн гэхэ мэтэдэ онсо дуратай юм.

Эм болгон хэрэглэгдэдэг үбһэ ногоонуудые түүжэ үргэлжэлнэ. Алас-Дурнын лимоннигые тамир тэнхээнэй шэдитэ ургамал гэжэ нэрлэдэг. Үнэхөөрөөшье, тэрэнэй шүүһые зүбөөр хэрэглээд байбал, хүнэй хүсэ тэнхээе арьбадхадаг, зүрхэ-һудалай хүдэлсэдэ, эдеэ хоолой шэнгэлгэдэ һайнаар нүлөөлдэг байна. Садоводууд энэ ургамалые һүүлэй үедэ СССР-эй Европодохи хубиин түбэй районуудта амжалтатайгаар тарижа эхилээ.

Заманиха гэдэг гайхамшаг жэмэс Алас-Дурнын нютагуудта ургадаг шуу. Тэрэнэй үндэһэн хүнэй бэедэ ехэ туһатай, хүн үбһэнэй (женьшениин) түһөөтэй юм. Заманиха баһал зүрхэ һудаһа тэдхэдэг гэжэ врачнар элирүүлэнхэй.

Лесоводууд октябрьда ехэ ажалтай. Тэдэнэр элдэб мододой үрэһэ суглуулжа таридаг. Мүн садоводуудшье туха сүлөөгүй хүдэлнэ. Яблони, грушын эшэнүүдэй узуурыень нэбёосхододог, гүлгэн һалаануудыень боодог, орёодог юм. Эдэ хэмжээ ябуулганууд тон шуха ла байна. Юуб гэхэдэ, иимэ үрэтэ мододые хулгана хархануудшье гэмтээжэ, хабарай халуун наранда дүрэжэшье магад.

Ута ужаг үбэлэй саг угтажа байна. Һайн үдэрэй болобол, ой худар ошоод ерыт. Зарим нэгэ сэсэгүүд энеэбхилэн һалбарһаар байхал. Хээрын сэсэгүүдэй баглааханиие асаржа, гэрээ шэмэглэбэлтнай, алтан намарай һайхан шэнжые сэдьхэлдэтнай удаан үлөөхэл.

Андрей КАЛЕЦКИИ,
биологиин эрдэмэй кандидат.
(АПН).

...хүгжөөлгэ тэжээлэй ... ехээр дулдыдадаг ... Тэжээлэй ургамал та-... полиин үрэжэл дээшэ-... сабшалан ба бэлшээ-... һайжаруулга, уһалагда-... бэлшээри байгуулга, тэ-... бүйлуулан бэлдэхэ та-... түрүү технологи хэ-... ябадал — эдэ бүгэ-... мал ажалай продукци ... үйлэдбэрилгын гол ар-... нууд болоно.

...сабшалан ба бэлшээриие ...ааруулга — үнэ багатай ...эй гол үндэһэ һуури ... Минскэ областиин Лю-... районой «Червоная ...» колхоз намаг газар ...айнгаа ашаар аяар ...ектарта һайжаруулагда-... бэлшээри эмхидхэхэ ар-... болоо. Энэ жэлдэ тэрэ ...эри дээрэ наг шэбхэ, ...ральна үтэгжүүлгэ ...жа, ургасыень хоёр ... дахин дээшэлүүлһэн ... юм. Жэшээнь, шэбхын ...эр уһалагдаһан саб-... ургаса хоёр дахин ...адаа.

...жээлэй шанар бэлэдхэ-... технологиһоо ехээр дул-... . Погоое сенаж ... дараа та, шэмэ шүү-... юры үбһэнэйхиһөө ...2,5 дахин ...хэ. Сабшалан-... талмай ...ээрэһээ тэжээ-... абтаса 25—35 процен-... ехэ байхаһаа гадна, ... үнэ нилээд хямда ... үг ...ю.

... витаминтай гу-... болгон уягдаһан ... вентиляторaар үлеэл-... үүрүүлхэ технологиин ашаар белок болон бусад шэмэнь тэжээлдэ үлөөгдэнэ. Иимэ түрүү технологи хаа хаанагүй үргэнөөр хэрэглэгдэнэ. Союзна бүхы республикануудта энэ жэлдэ сенаж, ногооной гурил, бусад тэжээл нёдондонойхиһоо ехээр бэлэдхэгдээ.

Малые зүбөөр эдеэлүүлгэ ба малшадай ажал һайнаар эмхидхэлгэ мал ажалай продукци үйлэдбэрилгые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ ехэ үүргэ дүүргэнэ. Москвагай областиин Клинскэ районой «Ленинец» совхозой бүхы фермэнүүдтэ хүдэлмэришэдынь хоёр халаанда ажалладаг болоһоор үнинэй. Ажалайнь шэнэ гуримаар эмхидхэгдэһэнһээ хойшо һү һаалгань дээшэлһэн, гаргашань бага болоһон байна.

Мал ажалые тусхай шэглэлтэй болгоод, фермэнүүдые томодхоходо, үйлэдбэриень комплекснөөр оньһожоруулжа, промышленна үндэһэ һууритай болгоходо продукци үйлэдбэрилгэ эрид дээшэлнэ, гаргашань багаболоно. Энэ хадаа мал ажалые шууд хүгжөөхэ арга зам, хүдөө ажахыда туйлаг даха научно-техническэ дэбжэлтын гол хараа шэглэл мүн.

Промышленна үндэһэ һуури дээрэ оруулагдаһан ажахынуудай үлэмжэ һайн талань СССР-эй «Птицепромой» тусхай шэглэлтэйгээр мэргэжэһэн томо фабрикануудай жэшээ дээрэһээ элеэр харагдана. Тиимэ ажахынуудта гол фонднуудынь ашаг үрэ ехэтэйгээр хэрэглэгдэнэ, продукци үйлэдбэрилгэнь ходо дээшэлнэ, үндэтэ, шубуунай мяханай өөрынь сэн ходо хямдарна. Үнгэрһэн жэлдэ «Птицепромой» ажахынууд 1965 онойхиһоо үндэгэ таба дахин, шубуунай мяха дүрбэһөө дээшэ дахин ехээр үйлэдбэрилөө.

Хүдөө ажахые ашаг үрэ ехэтэй болгохо, тусхай шэглэлээр мэргэжэлгые гүнзэгырүүлгэ хадаа колхоз, совхозуудта хүтэлбэрилгын хүдэлмэриие улам һайжаруулха эрилтэ табина. Москва шадарай, Ленинградай, Вологодско, бусад областьнуудай олохон ажахынуудта хүтэлбэрилгын шэнэ гурим хэрэглэгдэжэ, совхозуудта байһан отделенинүүд үгы болгогдоо. Бригада, фермэнүүдэй хүтэлбэрилэгшэд ажахын мэргэжэлтэдэй мэдэлдэ сэхэ абтанхай. Иимэ цеховой гуримда ороһоной һүүлээр ажахы доторой хубаарил, хүтэлбэрилгын аппарадта байдаг хүнүүдэй тоо үсөөрһэн, мэргэжэлтэдэй (агроном, инженер, зоотехнигүүдэй) үүргэ дээшэлһэн байха юм. Тэдэнэр цехүүдтэхи үйлэдбэриин бодото эмхидхэгшэд болоо.

Колхоз, совхозуудай үйлэдбэриин ашаг үрые ехэ болгохо арга замуудые тэсэбэри ехэтэйгээр бэдэрэн оложо, шадабаритайгаар, хэрэглэхэ гээшэ хүдөө ажахын хүгжэлтые түргэдхэхэ, табан жэлэй даабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэхэ хэрэгтэ туһалха байна.

И. ПЕТУХОВ.

ДЭЛХЭЙН ОРОНУУДААР

Шведагон — буддын шажанай эгээ томо дасан байхаһаа гадна түүхын архитектурна хүшөө гэжэ ганса Бирмэдэ бэшэ, дэлхэй дээрэ холуур суурхадаг юм. Энэ дасан хоёр мянган жэлэй саада тээ бодхоогдоһон гэжэ хэлсэдэг.

Эрхэ сүлөөгэйнгөө түлөө тэмсэлэй үедэ Бирмын патриодууд Шведагон шадар митинг болон сутлаануудые үнгэргэдэг байһан. Национально-сүлөөрэлгын тэмсэлэй национальна герой Аун Сан ба тэрэнэй соратнигуудай мавзолей оршодог.

Дасанай оройнь алтаар хэгдэһэн, долоо мянга шахуу үнэтэ шулуунуудаар шэмэглэн гоёогдоһон. 1500 алтан, мүнгэн хонхохон дасанай оройдо үлгэгдэнхэй. Зааханшье һалхинай үлеэгээ һаа, хонхонуудынь наярдаг.

Дорохи зурагтань — Египедэй Араб Республикын ниислэл — Каир хотын Ат-Тахрир гэжэ түб талмай.

ТАСС-ай фотохронико.

БАРУУН БЕРЛИНЭЙ КОММУНИСТ— МАНАЙ АЙЛШАН

Баруун Берлинэй германо-совет хани нүхэсэлэй бүлгэмэй вице-президент, тус бүлгэмэй жэлдээ 4 дахин гаргадаг журналай ахамад редактор нүхэр Франц Румп гэгшэ уржадэр манай редакцида айлшалба.

Баруун Берлинэй коммунистнуудай тэмсэл, хүдэлмэришэн ангиин, залуу үетэнэй дунда тэдэнэй дүүргэдэг үүргын, нэрэ хүндын дээшэлжэ байhан тухай, партиингаа ойрын ерээдүйн зорилгонууд тухай айлшан дэлгэрэнгыгээр хөөрэбэ.

— Капиталис дарлалтын али тухай хүшэр хүндэ байhые бэеэрээ үзэhэн хүн гээшэб. Юуб гэбэл би юрын хүдэлмэришэн айлай бүлэдэ түрэhэнби. Долоон аха дүүнэртэйб. Зүгөөр парти намайе хүн болгоо, тэмсэлшэдэй зэргэдэ жагсаагаа 21 наhатайдаа компартиин зэргэдэ ороо hэм. Тэрэ гэhээр 27 жэл үнгэрбэ, — гэжэ нүхэр Ф. Румп хөөрэбэ.

Буряад ороной үзэсхэлэн hайхан байгаалиие, түби дэлхэйн гайхамшаг шэмэг — Байгал далайе түрүүшынхеэ хаража, буряад арадай жаргалта байдал, габьяа түгэлдэр ажалтайнь танилсажа, сэдьхэлээ хүдэлгэhэн, урмашан баярлаhан тухайгаа айлшан хөөрэбэ.

— Советскэ Союзда хараhан үзэhэнөө Баруун Берлинэй 2 миллион хүн зондо үнэн зүбөөр хөөрэжэ үгэхэ зорилготойб. Юуб гэхэдэ, танай ороной амжалтанууд бидэнэй. Баруун Берлинэй коммунистнуудай тэмсэлдэ сэгнэшэгүй ехэ нүлөө үзүүлдэг, — гэжэ Франц Румп түгэсхэлдөө мэдүүлбэ.

hүүлдэнь айлшан редакциин ажал хүдэлмэритэй танилсаа.

СПОРТ СПОРТ СПОРТ

ДЭЛХЭЙН МҮРЫСӨӨНДЭ БЭЛДЭНЭ

Чехословакиин Кошипа хотодо жэл бүри үнгэргэгдэдэг «Мир» гэжэ холын зайда болодог урилдаанай мүрысөөн холуур суурханхай юм. Дэлхэйн 286 эрхим спортсменүүд үнгэрэгшэ жэлэй мүрысөөндэ хабаадалсаhан байна. СССР-эй спортын мастер, Владимир Цыренов манай республикаhаа тэрээндэ хабаадалсаа hэн. Тэрэ 30-дахи километр хүрэтэр түрүүлжэ ябатараа, саашаа бираагүй бэлэй. Владимир Цыренов дэлхэйн энэ мэдээжэ мүрысөөндэ энэ жэлдэ хабаадалсахаар мүнөө hорилго хэнэ.

МЭРГЭЛЭЭ. ТУРШАХАНЬ

hур харбалгаар Советскэ Союзай түрүү hуури эзэлхын түлөө мүрысөөн Казахстанай ниислэл хото Алма-Атада hаяар эхилхэнь. Хурамхаанай хүгжэмэй hургуулиин директор, СССР-эй спортын мастер Анатолий Гармаев тэрээндэ хабаадалсаха болобо. РСФСР-эй габьяата тренер Дандар Дансаранов РСФСР-эй суглуулагдамал командын тренер боложо, энэ мүрысөөндэ түрүүшынхеэ хабаадалсахань.

hАНАhАНДАА ХҮРЭБЭ

Классическа барилдаагаар «Байкал» гэжэ шанда хүртэхын түлөө бүхэсоюзна мүрысөөн Эрхүү хотодо болоо дүүрэбэ. Зүүн Сибириин технологическа институдай студент Владимир Мизенин. Улаан-Үдэ хотын 4-дэхи поликлиникын врач Аркадий Порываев гэгшэд энэ мүрысөөндэ хабаадалсажа, яhала hайн дүн туйлаа. Өөhэдынгөө шагнуургатэн соошоо дүрбэдэхи hуури эзэлээ.

Нэрэ хүндэеэ хамгаалхын түлөө

РСФСР-эй холын зайда урилдадаг эрхим спортсменүүд Калининградта сугларба. Республикымнай суглуулагдамал команда нёдондо жэлдэ гурбадахи hуури эзэлжэ, шанда хүртэhэн юм. Мүнөө манай команда энэ мүрысөөндэ хабаадалсахаяа Калининград хото мордобо. Федор Капустин, Валерий Дарбаков гэгшэд суглуулагдамал командын бүридэлдэ ороно. Тэдэнэр республикынгаа нэрэ хүндэ хамгаалха байна.

Монголой айлшад Улаан-Үдэдэ

Монголой Арадай Республикын Сэлэнгын аймагай физкультурын бүлэг хүдэлмэрилэгшэд Улаан-Үдэдэ айлшалаад бусаба. Тэдэнэр республикымнай ниислэл хотын үзэсхэлэнтэ газарнуудые хараhан, ЛВРЗ-гэй болон авиационно заводой спортсменүүдтэй уулзажа хөөрэлдэhэн байна. Айлшад хүүгэдэй спортын республиканска hургуулиин хүдэлмэритэй танилсажа, дүй дүршэлөөрнь hонирхобо.

В. БАДМАЕВ.

ТОБШО hОНИН

ШАТАР. Бүхэсоюзна түрүү hуури эзэлэлгын мүрысөөнэй зургаадахи нааданда Спасский — Керес, Петросян—Полугаевский, Григорян—Тайманов, Свешников—Савон, Аверкин—Геллер, Белявский—Смыслов, Таль—Рашковский гэгшэдэй уулзалганууд тэнсэлгээр дүүрэhэн байна.

5 часай шанга тулалдаанай hүүлээр Корчной—Карпов, Кузьмин—Тукмаков гэгшэдэй партинууд хойшолуулагдаа.

Дүрбэдэхи уулзалгын Тайманов—Смыслов хоёрой наадан хойшолуулагдаhан аад, тэнсэлгээр дүүрэв.

ХОККЕЙ. Ороной түрүү hуури эзэлэлгын мүрысөөнэй октябриин 8-да ЦСКА-гай спортын ордон соо болоhон нааданда Москвагай «Динамын» хоккеистнүүд Челябинскын «Тракторые» 7:3 тоотойгоор илаба.

Москвагай бэрхэ командатай уулзаhан айлшаднай түрүүшээр габшагай hайнаар наадабашье, саашадаа hуларал hуларhаар шүүгдэхэ баатай болоhон байнэ. Энэ уулзалгада ялын хоёр сохилто удаа дараалан хэгдээ — энэмнай хоккей нааданда хоморой зүйл болоно. Москвагайхидай капитан Мальцев нүгөөдынгөө саха руу онобшотой мэргэнээр сохибо, харин Челябинскын хоккеист Егоркин шайба Пашковой сахын дээгүүр сохижорхёо. Энэ нааданда «Динамын» түлөөлэгшэд Репс, Самочернов илангаяа hайнаар наадажа, командынгаа илалтада хубитаяа ехээр оруулhан байна.

(ТАСС).

хилын саанаhаа
ТЕЛЕФОН•ТЕЛЕГРАФ•РАДИО

ДЕЛИ

Эб найрамдалай, харилсаа холбооной гэрээ тухай

ТАСС

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Леонид Ильич Брежневэй хани ёоной албанай хэрэгээр Индидэ ерэлгэ Советскэ Союзай ба Индиин хоорондохи заншалта хани харилсаа хүгжөөлгэдэ шэнэ шата болохо байна. Манай хоёр ороной хүтэлбэрилэгшэдэй уулзалга энэдхэг-совет хани харилсаа улам бэхижүүлхэ. Азида аюулгүй байдал хамтаараа хангаха арга олгохо байhан даньн найданабди гэжэ Эб найрамдалай ба hаналаа нэгэдэлгын Бүхэиндиин эмхиин генеральна секретарь, парламентын гэшүүн Харш Д. Малавия мэдүүлээ.

Энэдхэг-совет хани барисаан гүнзэгы үндэhэтэй юм гээд тэрэ ТАСС-ай корреспонденттэй хөөрэлдэхэдөө тэмдэглэбэ. Дэбжэлтын, hалбаран хүгжэлтын замаар дабшахадаа, ехэ шэнэ амжалта туйлахыень агууехэ совет арадта хүсөө.

БҮГЭДЭ НИИТЫН БУРУУШААЛГА

Араб арадуудта эсэргүүгээр Израилиин хэhэн эзэрхэг түримхэй шэнэ ябуулганuудые дэлхэйн арадууд буруушааж байна. 1967 ондо булимтаран эзэмдэhэн араб газар нютагуудhaa Израилиин сэрэгүүдые бүрин гаргаха эрилтэ эб найрамдалда дуратай хүсэнүүд табина.

Дүтын Зүүн зүгтэхи шахардуу байдал бүхы дэлхэйн эб найрамдалда дуратай хүсэнүүдэй hанааень зобооно гэжэ КПЧ-гэй ЦК-гай Президиумэй, ЧССР-эй правительствын мэдүүлгэ дотор тэмдэглэгдэнэ.

Булимтаран эзэмдэгдэhэн араб газар нютагуудhaa Израилиин сэрэгүүдые гаргангүй, дэлхэйн энэ райондо амгалан байдал хангажа болохогүй гээд Дүтын Зүүн зүгтэхи үйлэ хэрэгүүд үшөө дахин элирхэйлбэ гэжэ ПНР-эй правительствын мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ.

Венгриин правительство мэдүүлгэ тунхаглуулхадаа, Араб оронуудые ВНР-эй правительство дэмжэнэ, араб арадуудтай hанал нэгэтэй байhанаа мэдүүлнэ.

Профсоюзуудай бүхэдэлхэйн федераци олон миллион ажалшадай үмэнэhөө Израилиин дээрмэдэхы хархис, эзэрхэг түримхэй политика буруушаан, Араб оронуудай арадуудые бүрин дэмжэжэ байhанаа мэдүүлнэ.

«Дүтын Зүүн зүгтэхи мүнөөнэй байдал — 1967 оной дайнай хойшолон, булимтаран эзэмдэгдэhэн араб газар нютагуудhaa Израилиин бүхы сэрэгүүдые гаргахаар хараалhан ООН-ой мэдээжэ тогтоолые дүүргээгүй ябадал болоно», — гэжэ Италиин Компартиин Генеральна секретарь Э. Берлингуэр хэлэбэ.

США-гай сенадтахи гадаадын хэрэгүүдые эрхилдэг комиссиин түрүүлэгшэ У. Фулбрайт Израилиин дээрмэдэхы хархис ябуулганuудые буруушаан, ООН-ой шиидхэбэринүүдэй үндэhөөр Дүтын Зүүн зүгтэхи шахардуу байдал дары түргөөр гуримшуулха шухала гэжэ тэмдэглээ.

(ТАСС).

ГАВАНА

Хардалга, мүрдэлгээ үргэлжэлүүлhээр

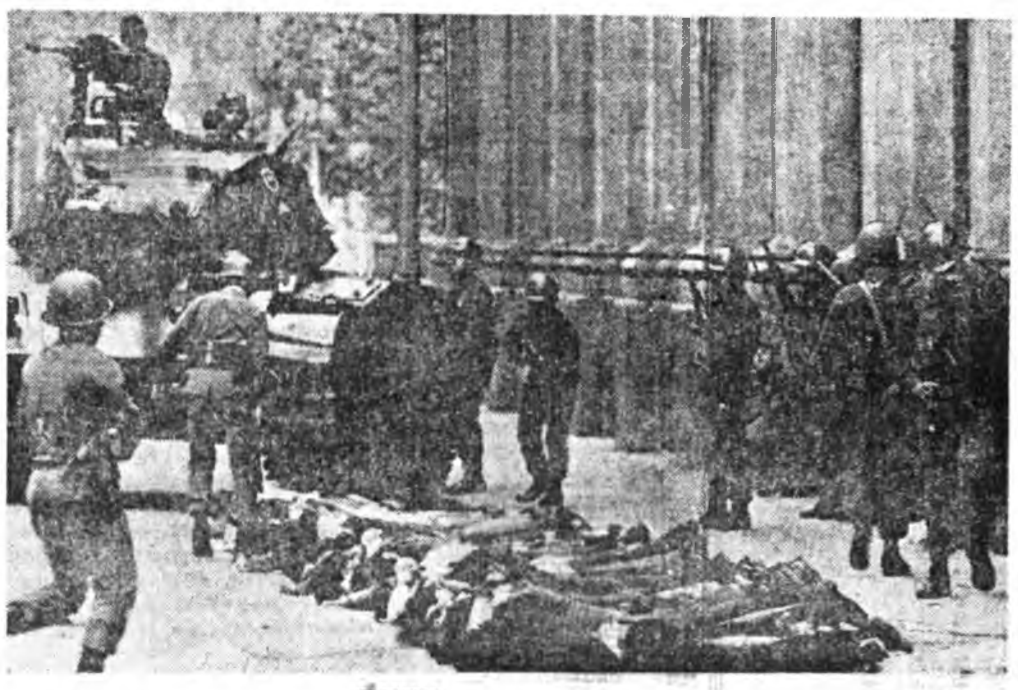
ТАСС

Патриотическа хүсэнүүдэй эсэргүүсэлтые дарахын тула Чилиин сэрэгэй хунта хардалга мүрдэлгээ, хашалта харшалалтаяа үргэлжэлүүлhээр. Арадай нэгэдэлэй правительствын тала баридаг олон арбаад хүнүүдые үдэр бүри барижа, шорон түрмэнүүдтэ хаана.

Эсэргүүсэлтэ хэhэн хүн бүхэниие сэрэгэй засагаархид байра дээрэнь буудажа алаха юм гээд хунтын толгойлогшо генерал Пиночет мэдүүлээ гээд хунтын мэдэлдэ байhан радиостанцинууд мэдээсээ.

Чилиин социалис партиин Генеральна секретарь Карлос Альтамираные, арадай ниитэ ажал ябуулгын хүдэлөөн гэдэг (МАПУ) партиин хүтэлбэрилэгшэ Оскар Гарретониие, мүн политическэ бусад ажал ябуулагшадые урбалта хэгшэд мүрдэн бэдэрнэ.

Чилиин Коммунис партиин Генеральна секретарь Луис Корвалан түрмэдэ хаагдаhаар.

ЧИЛИИН хархис этэгээдүүдэй хорото муухай ябуулганuудые энэ зураг элирхэйлэн гэршэлнэ. Хунтын сэрэгшэд Сантьягын үйлсэ гудамжануудта зэрлиг муухайгаар аашалагдана. Шуhата муухай хардалга, мүрдэлгэ үргэлжэлhөөр.

ТАСС-ай фотохронико.

ТОКИО

КПЯ-гай ЦК-гай ПЛЕНУМ

ТАСС

Японой Коммунис партиин ЦК-гай пленум октябриин 6—8-да Токиодо боложо, КПЯ-гай XII съездэдэ бэлэдхэл хэхэ тухай асуудалнуудые зүбшэлhэн байна. Энэ съезд байгша оной ноябриин 14-дэ нээгдэхээр зарлагдаа.

Японой Компартиин ЦК-гай Президиумэй түрүүлэгшэ К. Миямото партийна байгуулалтын, олониитын хүдэлөөнэй эмхиин, hунгалтада бэлэдхэл хэлгын асуудалнуудаар КПЯ-гай ЦК-гай съезд дээрэ хэгдэхэ элидхэлэй проект тухай пленум дээрэ үгэ хэлээ. КПЯ-гай ЦК-гай Президиумэй гэшүүн К. Уэда демократическа коалиционно правительствын асуудалаар партиин программын проект тушаа үгэ хэлэбэ.

Японой Компартиин XII съездын зүбшэлэлгэдэ табигдаха документнүүдэй бүхы проектнүүдые пленумдэ хабаадагшад нэгэн hаналтайгаар hайшаагаа гээд «Акахата» газетэ бэшэнэ.

НЬЮ-ЙОРК

АЮУЛГҮЙН СОВЕДЭЙ ЗАСЕДАНИ

ТАСС

Дүтын Зүүн зүгтэхи байдалые хаража үзэхын тула зарлагдаhан Аюулгүйн Соведэй заседани эндэ үргэлжэлhөөр. «Энэ дайнай ябуулганuудай эхилхын урда тээхи газарнуудтаа дайлалдажа байhан талануyд тэхэрин бусаха ёhотой» гэжэ США-гай түлөөлэгшэ дурадхаба. Египедэй гадаадын хэрэгүүдэй министр Мухаммед Эз-Зайят энэ дурадхалыень буруушааба. Булимтаран эзэмдэhэн араб газар нютагуудтаа Израилиин түбхинэн hуурижаха hанаатай байhыень элирхэйлнэ гэжэ тэрэ хэлэhэн байна. Дай зогсоожо, 1967 оной июнь hарада хэгдэhэн эзэрхэг түримхэй ябуулганuудай урда тээхи хилээ hэргээгээ hаань, hайн байгаа гэжэ США-гай дурадхабалнь, зүйтэй байгаа бшуу. Дүтын Зүүн зүгтэхи дайнай ябуулганuудые зогсоожо, эндэхи шахардуу байдалые амгалан ёhоор шиидхэхын тула дипломатическа ажал ябуулгаяа үргэдхэхыень Англиин түлөөлэгшэ уряалба.

Ондоо гүрэнүүдэй газар дайда булимтаран эзэмдэhэн Израилиин ба эзэрхэг түримхэй ябуулганuудhaa хохидожо, газар уhаяа бусаан абахые эрмэлзэhэн Араб гүрэнүүдэй хоорондо Дүтын Зүүн зүгтэ дайн болоно байна гээд СССР-hээ ООН-ой дэргэдэ саг үргэлжэ байдаг түлөөлэгшэ Я. А. Малик мэдүүлээ. Иимэ байдалые амгалан ёhоор шиидхэхын тула булимтаран эзэмдэhэн араб газар нютагуудhaa Израилиин сэрэгүүд гаража ошохо ёhотой гээд тэрэ тэмдэглэбэ. Дүтын Зүүн зүгтэхи шахардуу байдалтай дашарамдуулан, Совет правительствын хэhэн мэдүүлгые Я. А. Малик олондо уншажа үгөө.

Аюулгүйн Соведэй заседани хойшолуулагдаа. Ээлжээтэ заседаниин болохо үдэр тодорхойлогдоогүй.

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Хүршэ Араб гүрэнүүдтэ эсэргүүгээр Израилиин хэhэн эзэрхэг түримхэй шэнэ ябуулганuудhaa уламжалан, Дүтын Зүүн зүгтэ тохёолдоhон байдалые зүбшэлгэеэ Аюулгүйн Совет hэргээбэ.

НЬЮ-ЙОРК

ООН-ой ГЕНЕРАЛЬНА АССАМБЛЕЙ

ТАСС

Сиридэ, Египедтэ эсэргүүгээр Израилиин сэрэгэй ябуулганuудые үүдхэжэ байhан Дүтын Зүүн зүгтэхи байдал тухай асуудалые зүбшэлхын тула ООН-ой Генеральна Ассамблейн XXVIII сесси октябриин 9-дэ хүдэлмэреэ таhалдуулба.

Сириин гадаадын хэрэгүүдэй министрэй орлогшо Закария Исмаил Генеральна Ассамблейн сессиин үглөөнэй заседани дээрэ мэдээсэлтэ мэдүүлгэ хэбэ. Октябриин 6-да Израилиин зэрлиг муухайгаар доботолhон тухай тэрэ сессиин делегадуудта мэдээсээ. Энэ эзэрхэг түримхэй ябуулга эртээнhээ бэлдэгдэhэн байгаа гээд тэрэ хэлээ. Израилиин хархис этэгээдүүдээр булимтаран эзэмдэгдэhэн газар нютагуудаа сүлөөлхын, Палестинын араб арадай эрхэнүүдые хамгаалхын түлөө Сириин арад тэмсэнэ гэжэ Сириин гадаадын хэрэгүүдэй министрэй орлогшо тэмдэглэhэн байна.

Израилиин гадаадын хэрэгүүдэй министр А. Эбан мэдүүлгэ хэхэдээ, ушар баримтануудые хазагайруулан, хардан мэлзэжэ, хүршэ Араб гүрэнүүдэй газар нютагуудта Израилиин доботолhые буруушаахаар hэдэhэн байгаа.

Аюулгүйн Соведэй 1967 оной тогтоол ба Дүтын Зүүн зүг тушаа ООН-ой бусад шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэеэ арсаhан Израилиин булимтархы политикые Египедэй гадаадын хэрэгүүдэй министр Эз-Зайят элирхэйлбэ.

Египедтэ, Сиридэ Израилиин дээрмэшэ сэрэгшэдэй доботолhыень Саудовска Аравиhаа ООН-ой дэргэдэ саг үргэлжэ байдаг түлөөлэгшэ Д. Баруди буруушааба.

ҮНЭН ЗҮБ ТЭМСЭЛЫЕНЬ ДЭМЖЭНЭ

Израилиин эзэрхэг түримхэй шэнэ ябуулганuудые hамна сохихын тула Египедэй, Сириин үнэн зүб тэмсэлые шууд сэхээр дэмжэжэ байhан тухайдаа Араб оронуудай арадууд, хүтэлбэрилэгшэд мэдүүлнэ.

АДЕН. «Сионис эзэрхэг түримхэйшүүлтэй тэмсэхын, булимтаран эзэмдэгдэhэн араб газар нютагуудые сүлөөлхын тула бүхы арга нөөсөө Йеменэй Арадай Демократическа Республикын правительство Египедэй, Сириин мэдэлдэ үгэхэ юм» гэжэ НДРИ-гэй премьер-министр Али Насер Мухаммедэй эндэ тунхаглагдаhан мэдүүлгэ дотор хэлэгдэнэ.

ХАРТУМ. Израилиин эзэрхэг түримхэй ябуулганuудта эсэргүү байлдаануудта хабаадахын тула Суданай Арми бэлэн болоод байна гээд Суданай президент Д. Нимейри Египедэй Араб Республикын президент А. Садатда мэдээсэбэ.

ТУНИС. Израильда эсэргүүгээр Араб оронуудай хэжэ байhан тэмсэлдэ хабаадахын тула зэбсэгтэ хүсэнүүдэйнгээ подразделенинүүдые дайнай боложо байhан газар руу эльгээхэ шиидхэбэри Тунис абаа гээд президент Х. Бургиба, Тунисай арадта хандажа үгэ хэлэхэдээ, мэдүүлээ.

МОГАДИШО. Израилиин булимтаран эзэмдэгшэдтэ эсэргүүгээр Египедэй, Сириин арадуудай хэhэн тэмсэлые дэмжэжэ байhанаа Сомалиин Демократическа Республика мэдүүлээ гээд СДР-эй Верховно революционно соведэй президент Мохамед Сиад Барре [...] шын Египедэй гүрэнэй [...] гойлогшодо эльгээhэн [...] дотор хэлэгдэнэ.

КУВЕЙТ. Куведэй [...] шейх Сабах Ас-Салем [...] Сабах Египедэй Араб [...] публикын президент А. [...] дадта, Сириин Араб [...] публикын президе[...] Х. Асадта бэшэгүүдые [...] гээхэдээ, Израилиин эзэ[...] түримхэй шэнэ ябуулга[...] та эсэргүүгээр хэhэн тэм[...] дэнь египет, сири арад[...] тай hанал нэгэтэй бай[...] тухайдаа мэдүүлээ.

ДАККА. Бангладе[...] Арадай Республикын [...] мьер-министр шейх Муд[...] бур Рахман Египедэй А[...] Республикын прези[...] А. Сададта, Сириин А[...] Республикын прези[...] Х. Асадта бэшэгүүдые [...] гээбэ. Израилиин эзэ[...] түримхэй шэнэ ябуул[...] буруушаан, Араб оронуу[...] арадуудтай Бангладе[...] арадай hанал нэгэтэй бай[...] тухай мэдүүлбэ.

КАИР. Египедэй, Сири[...] үнэн зүб тэмсэлые Ази[...] Африкын арадуудтай hа[...] нэгэтэй байлгын [...] (ОСНАА) шууд сэхээр [...] жэнэ гэжэ ОСНАА-гай [...] неральна секретарь Ю[...] Эс-Сибаи ОСНАА-гай [...] үргэлжын секретари[...] онсо, үргэдхэгдэhэн засед[...] дээрэ үгэ хэлэхэдээ, [...] дүүлбэ.

Мэдүүлгын текстые [...] данида хабаадагшад [...] hаналтайгаар hайшаан [...] жэhэн байна. Булимта[...] эзэмдэгдэhэн араб газар [...] тагуудhaa Израилиин с[...] гүүдые дары түргөөр гар[...] хын түлөө Азиин, Афри[...] оронуудай олониитэ тэмс[...]

(ТАСС).

КАИР

ДҮТЫН ЗҮҮН ЗҮГТЭХИ БАЙЛДААНУУД

ТАСС

Октябриин 8-да болоhон байлдаанууд тухай Египедэй сэрэгэй командованиин октябриин 9-нэй үглөөгүүр тунхаглагдаhан коммюнике дотор мэдээсэгдэнэ.

Бүхэли үдэрэй турша соо Синайн хахад арал дээрэ шанга байлдаанууд болобо. Египедэй сэрэгүүд Суэцкэ каналай зүүн бэедэхи Эль-Кантара хотые сүлөөлөө. Энэнь хэмжээгээрээ Синайн хахад арал дээрэ хоёрдохи хото болоно.

Энэ үдэр Египедэй сэрэгүүд Израилиин «Фантом», «Скайхок» түхэлэй 24 самолёт унагааhан, Израилиин хэдэн лётчигуудые плендэ абаhан байна. Дайсанай хэдэн вертолет унагаагдаа, 36 танк, бронетранспортер hандаагдаа. Египедэй талын 10 самолет унагаагдаhан байха юм.

ДАМАСК. (ТАСС). Октябриин 9-дэ нютагай сагаар 6 час 30 минутада Израилиин авиаци Сириин сэрэгүүдэй Голанска гүбээ добуунуудтахи бэхилэлгэнүүдтэ доботолхые hэдэлгэ хээ гээд Сириин сэрэгэй командованиин мэдээн дотор хэлэгдэнэ. Тиихэдэнь Сириин зенитчигүүд, истребительнүүд дайсанай самолёдуудые үлдэн намнаа.

КАИР. (ТАСС). Египедэй сэрэгүүд Суэцкэ каналhaa зүүлжээ доботолон, Синайн хахад аралай дундуурхи район худар 15 километртэ нэбтэрэн оробо. Тиихэдээ дайсанай бүхы бэхилэлгэнүүдые үгы хэhэн байгаа. Израилиин зуугаад хүн плендэ абтаа.

Октябриин 9-нэй үглөөгүүр агаарай-сэрэгэй хүсэнүүдэй дэмжэлгэтэйгээр Египедэй сэрэгүүд Израилиин 190-дэхи бронетанкова бригадатай тулалдахадаа, бута сохижо, тэрэнэй командир полковник А. Ягуриие плендэ абаа гээд мэдээсэл дотор хэлэгдэнэ.

ЛОНДОН. (ТАСС). Тель-Авивhaa ороhон мэдээсэлнүүдэй ёhоор, дайнай ябуулганuуд улам үргэдэжэ байна.

«Израилиин сэрэгүүд дайсанай газар руу дабшажа ябана. Израильтай дайлалдажа байhан бүхы сэрэгүүдые үндэhөөрнь үгы хэтэрээ тулалдахабди» гэжэ Израилиин армиин штабай начальник Элазар мэдүүлбэ.

Байлдаануудай гурбан үдэрэй турша соо Израилиин 100 гаран танк hандаагдаа, 1967 оной бүхы дайнайхида орходоо, олон Израилиин самолёдууд у[...] гаагдаа гээд баруун орон[...] дай хэблэлэй органуу[...] корреспондентнүүд Те[...] Авивhaa мэдээсэнэ.

ДАМАСК. (ТАСС). [...] риин сэрэгэй командовани[...] мэдээсэhэнэй ёhоор, Изр[...] лиин авиациин Дамаск[...] тые бомбодоhонhoo улам[...] лан, дипломатическа мис[...] нүүдэй хэдэ хэдэн байш[...] гууд, больница, совет соё[...] түб hандартагдаа.

Израилиин авиациин б[...] бодолгоhоо Сириин хүну[...] ООН-ой хүдэлмэрилэгш[...] hамган, Индиин ба Пакис[...] най элшэн сайдуудай [...] гад, үхибүүд алуулhан [...] на.

КАИР. (ТАСС). Египед[...] Сириин зэбсэгтэ хүсэн[...] hээ гадна, бусад Араб о[...] нуудай сэрэгэй подразде[...] нинүүд Израилиин сэрэг[...] тэй дайлалдана.

Кувейт, Алжир, Маро[...] зэбсэгтэ хүсэнүүдэ Еги[...] тэ, Сиридэ үгэхые шиид[...]

КАИР. (ТАСС). Египе[...] сэрэгэй командованиин к[...] мюнике эндэ тунхаглагд[...] Октябриин 9-дэ хоёр бро[...] танкова бригадын хүсэ[...] дые хэрэглэжэ, дайсан [...] найн хахад арал дээрэ Е[...] педэй сэрэгүүдэй дабшал[...] сухарюулхые hэдэбэ[...] урагшагүйдөө. Эндэ боло[...] байлдаанай үедэ фрон[...] зүүн секторто Израил[...] 42 танк, түбэй секто[...] эдэнэй 60 танк hандаагда[...]

Дайсанай бусад танк[...] зүүлжээ сухариhан ба[...] гээд коммюнике соо хэлэг[...] нэ.

Нютагай сагаар 16 [...] 45 минутада Каирта агаа[...] тревого соносхогдоhон [...] 5 минутын үнгэрхэдэ, [...] люулагдаhан байгаа.

ХАРТУМ

Нэгэдэмэл командовани[...] дамжуулагдан үгтөө

ТАСС

Суданай зэбсэгтэ хүсэн[...] дэй подразделенинүүд [...] най боложо байhан га[...] руу эльгээгдэжэ, Египе[...] ба Сириин нэгэдэмэл сэр[...] командованиин мэдэлдэ [...] жуулагдан үгтөө.

БЕЙРУТ. (ТАСС). Ба[...] дай радиогой мэдээсэ[...] ёhоор, Ирагай зэбсэгтэ х[...] нүүд Египедэй ба Сир[...] нэгэдэмэл сэрэгэй кома[...] ваниин мэдэлдэ дамжуу[...] даба.

Саудовска Аравиин с[...] гүүд бэлэн болоод байна[...]

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаhанда. «Комсомолой — хүдэлмэриин партийна хүтэлбэри» — түрүү бэшэг. «Октябриин hайндэрэй урдахи мүрысөөнэй түгые үргэе» — суглуулбари.

Хоёрдохи хуудаhанда. «Хуушанай дутагдалнууд» — шалгалтын материал. Партийна ажабайдалай хронико. СССР-эй ВДНХ-да.

Гурбадахи хуудаhанда. Хилын саанаhаа АПН-эй, ТАСС-ай материалнууд.

Дүрбэдэхи хуудаhанда. «Ой тайгын баялиг» — С. Остроумовай статья. «Хүдөөгэй hонин» — суглуулбари.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита» **харуулна;**

14.05 — **Үнгэтэ телевидени.** Үхибүүдтэ мультфильмүүд харуулагдаха. 14.35 — hүүлэй hонин. 14.45 — hурагшадта — «Минии хэлэн, минии хани» гэhэн дамжуулга. Ород хэлэнэй олимпиадын 1-дэхи турай асуудалнуудта харюу. 15.30 — **Үнгэтэ телевидени.** Футболоор СССР-эй кубогта хүртэхын түлөө мүрысөөн. 16.15 — **Олон түмэнэй ленинскэ университет.** «Партиин XXIV съездын шиидхэбэри бэелүүлхын түлөө КПСС уласхоорондын ажал ябуулга» (Телевизор харагшадай асуудалнуудта харюу). 16.45 — **Үнгэтэ телевидени.** Түбэй телевидениин ба Бүхэсоюзна радиогой ород дуунуудай хоорой концерт. 17.30 — «Урданай жэлнүүдэй киноленtнүүд». «Человек из ресторана» — уран hайханай фильм. 18.50 — 19.00 — Забhарлалга. 19.00 — «Время» — мэдээсэлэй программа. 19.30 — **Үнгэтэ телевидени.** «Сэнхир галнуудай» хуудаhануудаар». 20.20 — «Енисейдэхи уулзалганууд». 20.55 — Кино. 21[...] Улаан-Үдэ харуулна.

ХРОНИКО

hуряадай АССР-эй [...] ховно Соведэй Прези[...] 1973 оной октябриин [...] Указаар нүхэр Матве[...] республикын эдеэ [...] промышленностиин [...] рэй тушаалhaa сүлөө[...]

Редакторай орло[...]
С. С. ЦЫРЕНДОРЖ[...]

□«БУРЯАД ҮНЭН»□ 1973 оной октябриин 11. □ 4-дэхи хуудаhан □ Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР □ Н.02503. Заказ №